

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. 282 - JUNY 2004

el buen tapeo

Direcció
Fernando Gómez Orejuela
A l'hostaleria des del 1965

Els dimecres tancat per festa setmanal

Pelegrí Ballester, 19-21
08800 Vilanova i la Geltrú
Barcelona
Tel. 93 815 62 02
www.elgiraldillo.net

TECNICS

INSTAL·LACIONS, S.C.C.L.

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

**F
05**

 607 298 548 - 93 814 32 46

Picapedrers, 3 - 08800 Vilanova i la Geltrú

AUTO-TALLER **JOSEP BERTRAN**

MECÀNICA I ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL

ATENCIÓ SOCIS TALAIA!

MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI D'OLI DEL VOSTRE COTXE
Només abonareu els materials

PER LA VOSTRA SEGURETAT, REVISIÓ VIATGE SEGUR, FINS A 14 PUNTS VITALS
Perquè pugueu gaudir d'una bona excursió i un bon retorn a casa

Manel de Cabanyes, 11
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 893 65 72
Mòbil 646 14 94 53

FER**PTICA**

Professionals de la visió i
l'audició

CENTRE AUDITIU AUTORIZAT

PHONAK **Beltona**

**AUDÍFONS: DIGITALS PROGRAMABLES, ANALÒGICS,
INVISIBLES, INTRA-AURICULARS O RETRO-AURICULARS**

C/ Josep Coroleu, 74
Tel. 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Tel. 93 814 38 62

08800 Vilanova i la Geltrú

c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRAFICS REVELATS EN 1 H.**

VIDRES VILANOVA

roure

TALLER D'ALUMINI I VIDRE

Av. Eduard Toldrà, 73
Tel. 93 893 61 34
Fax 93 893 17 96

OFICINES I VENDA

Pare Garí, 41 - Sant Onofre, 45
Tels. 93 893 15 92 - 93 893 87 07
Fax 93 893 17 99

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 93 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ

CENTRAL DE VIAJES, S.A.

GC-11-MD

**LA VOSTRA AGÈNCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MÉS DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIÓ I VAIXELL**

**OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'AE TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!**

**C. Sant Gregori, 10 - 08800 VILANOVA I LA GELTRÚ
Tel. 93 814 43 53 - Fax 93 814 28 07
Adreça electrònica: abaeza@centralvia.es**

Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
Fax 93 814 53 82
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.geocities.com/aetalaia>
a/e: aetalaia@suport.org

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

ABRIL - JUNY DE 2004 • Núm. 282

EDICIÓ

Agrupació Excursionista
Talaia

PRESIDENT

Salvador Belchi i Ibáñez

SECRETARI

Antoni Olivares i Sánchez

RESPONSABLE WEB

Carles Gómez i Borràs

CONSELL DE REDACCIÓ

Montserrat Alsina i Hipólito
Josep Blanes i Minguez
Salvador Buti i Papiol
Jaume Esteban i Tarrasón
Pere Fernández i Llambich
Blanca Forgas i Puigvert
Agustí Poch i Parés

IMPRESSIÓ

Gràfiques Llopert
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Noya
Tel. 93 891 03 12
DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90
PREU DE VENDA
3,31 euros
TIRATGE
600 exemplars

Foto portada: Canal de la Cresta Nord del Turbó

Fotografia: Jordi Pons

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencioni el nom de la revista, el títol de l'article i el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'AE Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indicarà el títol de l'article i el nom i cognom (o pseudònim) de l'autor/a. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en fulls DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines. El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autor/a aniran escrits en un full a part, precedits d'un número que es repetirà al darrere de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a molt a final del segon mes de cada trimestre: febrer, maig, agost o novembre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En convenir amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 5 **EDITORIAL**
Consell de redacció
- 6 **PARLEM-NE DE L'ARXIU FOTOGRÀFIC DE L'A.E. TALAIA**
Antoni Ordovàs
- 8 **TORRE CORDIER, UN 3000 IGNORAT**
Tòfol Tobal i Jordi Pons
- 12 **EL MAQUIS A LA TALAIA**
Antonio Flores
- 13 **RAID GARRAF, UN ACTIU DE FUTUR**
Ricard Belaskoain
- 16 **GR-92. POU DE GLAÇ-ROMANYÀ**
Blanca Forgas
- 18 **GR-92. ROMANYÀ-SANT FELIU**
Jaume Esteban
- 20 **GR-92. SANT FELIU-TOSSA**
Agustí Poch
- 22 **CRÒNICA DEL "COTARRO" TALAIENC**
Consell de Redacció
- 26 **46a MARXA D'ORIENTACIÓ**
Grup de Marxes. Blanca Forgas
- 34 **UNTROS DEL G.E.T. A MÚRCIA**
Y
- 35 **LA PLATJA LLARGA**
Clara Racionero
- 38 **MASIA BLANCA: 4 ANYS DE PROTECCIÓ?**
Núria Alsina
- 40 **ESQUIAR AL CADÍ LA CANAL DEL CRISTALL**
Ricard Belaskoain
- 42 **UNA SOBREDOSI DE TURBÓ**
Miquel Bernadó
- 44 **TUC DE MULLERES**
Jordi Pons
- 46 **TOPÒNIMS, EPÒNIMS I HOMÒNIMS**
Antoni Ferrer
- 48 **NOTÍCIES I COMENTARIS**
Consell de redacció
- 51 **LLIBRES PER A LA VOSTRA BIBLIOTECA EXCURSIONISTA**
Josep Blanes

editorial

És veritat que sempre hi ha una possibilitat d'empitjorar. Ens hem queixat moltes vegades de la invasió de motos a la muntanya i de la destrossa que fan en els camins; també ens hem queixat dels 4x4 i de les seves sortides de pista que malmeten els prats i provoquen erosions importants, però no ens imaginàvem que encara no havíem vist el pitjor.

Darrerament proliferen per les muntanyes els QUADS, petits vehicles de quatre rodes que semblen motos i que es diria que estan fets i pensats per tal de passar per llocs complicats. Això es dedueix a partir de l'aspecte que presenten quan ens passen pel costat. La seva diversió consisteix en enfangar-se o quedar plens de pols al màxim i per tant erosionar al màxim.

No sabem si en el futur hi haurà alguna altra sorpresa, si algú idearà algun altre artefacte que produirà una agressió més directa, sense cap escrúpol ni cap vergonya.

Possiblement hi ha alguna llei respecte a aquests vehicles, possiblement si aquesta llei es respectés els efectes serien pocs, però possiblement respectar la llei no és divertit i nosaltres podem assegurar que les conseqüències d'aquesta diversió són moltes, evidents i no precisament positives.

Ara mateix ens ve a la memòria que no podem fer cap pernòctació fora de refugi en els parcs naturals, per més respectuosa que sigui. Tenim la sensació que es persegueixi únicament els que, de forma normal, ja som respectuosos amb la natura i no precisament per motius legals.

PARLEM-NE DE L'ARXIU FOTOGRÀFIC DE L'A.E. TALAIA

L'invent de la fotografia entrat el segle dinou va suposar un avanç extraordinari en el camp de la informació. Deuria començar amb els gravats rupestres i, en l'avenir, a través d'exploradors, rodamóns, que donaven veracitat de les seves troballes i peripècies narrant uns fets. Tirant llarg, en la plasmació d'un dibuix del que havien observat. D'alguna manera l'aparició de la fotografia té la màgia d'aconseguir - il·lusori efecte - d'aturar el temps que, si més no, resta sols el calc d'unes semblances concretes.

Per a l'excursionisme, aquell 'art nou' tan avinent per exaltar el medi que li era propi, la naturalesa, en totes les seves manifestacions, incloses les activitats humanes, li va ser decisiu per impulsar el seu desig de conèixer, de gaudir d'allò que li atre-

ia intensament. Centrant-nos en termes localistes d'un excursionisme principiant (per aquests voltants) l'interès de fer muntanya s'entenia com anar a 'fora', sortir al 'camp', escapades de poca volada.

Un cop ensenderada l'Agrupació Excursionista Talaia, la intenció de guardar el material fotogràfic utilitzat anà simultani amb les primeres excursions que es felen i de retruc de més enrere, d'un anterior temptejar. En aquell començ associatiu fou un costum - i encara és vigent - que els socis i també simpatitzants fessin donació a l'entitat d'algunes de les fotos de les excursions que practicaven sense restar les despeses que quan convé s'hi fan. Un dia a dia, sense saber quan ni com, s'esdevindria el torn oportú per endreçar, adequar la documenta-

ció esmentada que llavors s'anava guardant en un àlbum sense massa convicció o fixatge definitiu. Altrament, segons les circumstàncies, les fotos també es depositaven en una caixa, amb bona sort duent inscrita una nota de la seva procedència. El curs dels anys transcorre i l'Agrupació ha de mudar-se dues vegades de domicili; del carrer Sant Pau al carrer Anselm Clavé i el 1975 a l'estatge actual del carrer Comerç, la 'casa Coloma', amb el consegüent carreteig del material acumulat. Noves generacions i renovades directives al front de l'entitat i s'arriba al 1991 en què l'ideari d'adquirir l'habitatge en propietat s'anava perfilant. Any que, la Victòria Florenciano, una de les sòcies antigues, va començar a destriar les fotos desades en unes caixes (ho va fer a casa seva) de moment, classificant-les per anys, les que se'n sabien. I a continuació algun soci més s'afegí en l'ordenació, inajornable, de l'arxiu fotogràfic.

A la primavera del 97, essent l'estatge social en propietat i arranjat l'espai destinat per a la biblioteca, en disposar d'uns armaris (que ja queden insuficients) provinents de la inicial Secció Folkòrica, va ser el lloc just per omplir la prestatjada d'àlbums. Això ha comportat llargues temporades esbrinant, identificant, cercant noms de l'autor, d'indrets, afinant dates i anotant-ho en el dors de cada foto, de cada any de gener a desembre. Una fotografia carent de filiació pot perdre interès com a document,

Antoni Ordovàs a l'Arxiu fotogràfic. Foto: Josep Blanes

al marge de la seva vàlua estètica. Una enumeració que es perllonga...

Actualment s'omple l'arxiu amb uns 50 àlbums, de 25 a 30 fulls que apleguen al voltant d'unes sis mil fotos que són un mostrari de l'assortit excursionisme que practiquem i que no voldríem perdre el sentit dels seus orígens. Les fotos més antigues (per ara) corresponen a l'any 1925, de format més bé reduït, en blanc i negre, fetes per excursionistes vilanovins i dels joves de la Secció Excursionista de l'Antic Ateneu. S'ha mirat de rescabalar tant com ha estat possible les activitats d'aquells anys 20 i 30. Dissortadament la Guerra Civil va anorrear molts projectes juvenils i el que va venir després és escàs pel que fa al recull de fotos que s'han pogut recuperar.

A partir del 1947, el jovent de la pre Talaia comença un nou cicle d'excursions ressenyades per unes fotos (les originals molt petites) que reflecteixen el caire excursionista pels voltants de la comarca, el massís del Garraf i les Guilleries. Fundada l'A E Talaia, el material exposat anirà en augment fins als inicis dels 60 en què ja es fan fotos de format més gran, en color, tot i ésser tretes a través d'una diapositiva. Fotos de tota mena, tirades per experts de la càmera, principiants, a correuita, mal enquadrades, defectuoses, de bones, recreant-ne un paisatge magne, una situació. O bé amb el 'clic' nerviós de la pressura, amb el factor atmosfèric hostil, rostres que hi 'parlen', posicions atrapades al vol. Per l'espontaneïtat i visibles deficiències aquestes fotos tenen l'escalf documental del que va 'passar'. Un enfilall de seqüències, d'acampades, travessades, prenent part en marxes, ral·lis, aplecs, caminades, senderisme, barranquisme, esquí de pista i de muntanya, aniversaris, celebracions, reivindicacions, aires sardanístics, enfocs repetitius, de 'l'instant'. El GEAM

Detall de l'Arxiu fotogràfic. Foto: Josep Blanes

(Grup Escalada Alta Muntanya) i talment el GET (Grup Espeleològic Talaia) ens mostren fotografies espectaculars en l'assoliment de muntanyes ingents d'ací i de llunyanes terres. Igualment la bellesa que amaga en el durament aconseguit món del 'sota terra'.

Un àlbum de caràcter familiar rarament traspasarà un cercle. Les fotografies aplegades en l'arxiu d'una entitat, en aquest cas de l'Agrupació, poden quedar en grau d'hivernació vés a saber fins a quan un encuriosit desconegut tard o d'hora pot interessar-li cercar algun tema concret. Copiar, reproduir tal o qual faïment d'una altra època sobre les diverses facetes que modelen l'excursionisme... Històries que poden atreure a molt poca gent...

Però...és un llegat tramès per una munió de persones que estimen, estima el conjunt que representa aquesta nostra volguda motivació. De la mà de l'excursionisme hem après a conèixer, a prendre 'possessió', a respectar la naturalesa, a conrear perdurables companyonies. La rosa dels vents muntanyencs ens ha dut a indrets admirats, a situacions insòlites, porfiadament viscudes. I també per entendre millor vigències i conceptes d'aquest país en què vivim. En seria una estranyesa una entitat excursionista sense posseir un arxiu fotogràfic que, com a tal, representa el positiu gra de sorra aportat per decisió d'actituds.

Antoni Ordovàs

TORRE CORDIER

UN 3000 IGNORAT

Aquesta és una història curiosa que va néixer a mitjans de l'any 2001 i s'ha anat consolidant a poc a poc. Tothom qui hagi recorregut els vessants meridionals de la vall de Paderna i estigui familiaritzat amb el sector occidental del massís de la Maladeta, haurà vist aquest cim. S'ha escrit i debatut molt sobre els tres mil i els seus catàlegs. Per a alguns, molts dels 212 avui admesos més o menys oficiosa, no són més que puntes de cresta d'identitat dubtosa. A això s'hi afegeix el fet de voler donar noms nous a pics que ja en tenen tradicionalment, o simplement a batejar cotes anònimes. El debat que això ha comportat, i les posicions gairebé irreconciliables, fa que tot allò que parli de nous tres mils s'agafi amb cert escepticisme o indiferència. Sorprenentment, no ha estat així en aquest cas. La notícia ha recorregut tots

els àmbits possibles, fins arribar a quedar enregistrada en els mapes en preparació més recents.

Entre els anys 2001 i 2003 vaig estar treballant per a l'elaboració d'un llibre sobre el massís de la Maladeta, juntament amb en Jofre Torelló, fotògraf. Examinant algunes de les fotografies obtingudes, vaig comprovar que un cim situat immediatament al nord del Dién de la Maladeta (2.888 m) no era registrat en cap dels mapes ni llibres al meu abast. Tampoc hi figurava en la darrera edició del llibre-catàleg dels tres mils dels Pirineus, coordinat per J. Buyse, ni en les més completes guies del CEC, ni en els mapes de l'IGN a escala 1:25.000. Res de res.

Jo mateix tenia tots els dubtes que un pic, que segons les meves primeres observacions de l'any 2002, quan el vaig rodejar amb en Toni Sanz, havia de so-

brepassar els tres mil metres, restés oblidat, allí, a la vista de tothom, als mateixos peus del gran cordal de la Maladeta Occidental. La qüestió fou apartada un temps i es reprengué a principis d'aquest any 2004, quan, preparant un treball històric sobre la conquesta de l'Aneto, vaig atacar novament l'assumpte d'aquest curiós cim. L'únic document en què sortia alguna cosa que podia associar-s'hi era una cota 3.010 m, dins el mapa sectorial del volum IV de la sèrie de Miguel Angulo. Després d'alguns mesos de recerca bibliogràfica i documental, vàrem preparar l'ascensió i la mesura d'aquest cim amb en Jordi Pons, muntanyenc expert i excel·lent company. A l'abril fèiem l'ascensió (vegeu la descripció més endavant descrita per en Jordi Pons), i obteníem una mesura entre 3.011 m i 3.035 m, segons consideréssim els punts extrems.

A finals d'abril vaig establir contacte amb la redacció de la revista DESNIVEL, per explicar-los aquesta curiosa troballa pirenaica. Van quedar sorpresos. Començaren a fer-ne comprovacions, van consultar el Dr. Martínez de Pisón, de la UAM i director dels programes glaciològics del Instituto Glaciológico Español (INEGLA), conegut per les seves intervencions dins els programes de Al Filo de lo Imposible (TVE), i les seves expedicions muntanyenques i polars. Ho va confirmar, la cota sortia en els seus mapes de 1:10.000 per l'estudi de la glacera, i era un cim independent de

Zoom de la Torre Cordier des de la cota 2.700m. Foto: Jordi Pons

qualsevol dels altres propers. No tenia nom, era anònim i havia passat desapercebut dins les guies i mapes de muntanya. DESNIVEL va publicar una primera notícia a la seva web (www.desnivel.com), i després un altre comunicat confirmant que havíem estat els primers en treure de l'oblit un cim que ara sabem que fa 3.050 m.

Seguidament es va generar un animat debat en els "foros" d'internet, on uns deien que estava unit al vessant NW del Pic Cordier (3.254 m) i que l'equip de J.Buyse l'havia desestimat fa 15 anys. Molts el confonien amb el Dién de la Maladeta, o amb altres detalls. Miguel Angulo, un dels autors més prestigiosos de llibres dels Pirineus, ens va comunicar que donava total suport a les nostres observacions, i que en efecte, aquest cim es mereixia un nom. Ens va preguntar quina era la nostra proposta, i li vam dir "TORRE CORDIER", que és com jo el tenia anotat en els meus diaris de camp, des de 2001. Poc després ens enviava una còpia provisional del seu nou mapa 1:15.000 Aneto-Maladeta, a on ja hi figura com a cim - "Torre Cordier" - Miguel Angulo també ens va fer saber que havia comprovat amb fotografies estereoscòpiques dels recents vols topogràfics del IGN Francès, que era un cim individualitzat. A partir d'aquí hem establert una col·laboració regular amb ell, sobre els topònims i correccions dels mapes que prepara per Ediciones SUA.

L'oblit d'aquest cim respon probablement a diferents causes, però sembla evident que a mesura que el nivell de neu de la glacera de la Maladeta Occidental va disminuint, aquest cim queda més independitzat pel vessant occidental. Això també explicaria que no fos mencionat ni a mitjan segle XIX ni a mitjan segle XX, quan el nivell de neu era més alt que en l'actualitat. Les fotografies que acompanyen aquest article

En Tòfol nutrit-se a la cota 2.500 m. Foto: Jordi Pons

us donaran una visió de la importància i l'atractiu muntanyenc d'aquest cim, més enllà dels debats estrictament científics que puguin haver-hi.

El proper dia 16 de setembre, a la sala d'actes del Centre Excursionista de Catalunya, es farà una presentació pública d'aquesta història, insòlita i sorprenent, sobre un tres mil oblidat.

Tòfol Tobal Conesa

Ascensió:

Qui m'ho havia de dir que aniria a fer noves descobertes pels Pirineus, on sembla que ja no queda res per descobrir, i on ja tot està escrit i reescrit. Doncs sí, en Tòfol em va fer una proposta deshonest a aquestes que sóc incapaç de rebutjar: em va proposar d'acompanyar-lo a pujar un cim que ell havia vist de ben a prop, que no surt en cap mapa ni ressenya, i que probablement deu sobrepassar els mítics tres mil metres.

Calia fer un treball mínimament científic a l'estil del que es feia a finals del segle XIX, per constatar l'alçària correcta d'aquest cim oblidat enmig de la gelera de la Maladeta, i així poder-lo incloure en les polèmiques llistes

de tres-mils dels Pirineus. Aquest fet tan curiós és un bon motiu de reflexió: un cim que es veu des de gairebé tot arreu, on cada any hi passen cents o milers de persones ben a prop, i que ni tan sols surt representat en els mapes més moderns actuals. El ritme trepidant de la nostra societat ens fa córrer tant que no veiem el que hi ha pel camí, i el més trist és que en no veure-ho, no en podem gaudir.

El dissabte dia 3 d'abril de 2004, sortim junts des de Vilanova i la Geltrú, en Tòfol Tobal i en Jordi Pons tot recordant l'esperit aventurer que tenien els alpinistes de fa més de cent anys, amb la il·lusió de fer una primera ascensió a un cim verge del Pirineu. El dia és esplèndid tal com indicaven els pronòstics meteorològics, i quan som a prop del poble d'Alfarràs, ens aturem sorpresos per la vista que tenim del massís de la Maladeta tot i la distància que ens separa, gràcies a una humitat ambiental molt baixa. Prosseguim el nostre camí, i després d'una parada a Benasque per dinar una mica, ens arribem fins a l'Hospital de Benàs (1.758 m) on hem de deixar el vehicle.

Comencem a caminar per la pista que segueix paral·lela al riu Ésera i que està ben nevada. Anem força carregats, amb ten-

da, sacs, menjar i tots els estris necessaris que calen en alta muntanya a l'hivern. El camí està convertit en una pista d'esquí de fons on hi passa una màquina per compactar la neu, cosa que ens permet caminar còmodament només amb botes i sense enfonsar-nos.

Els darrers dies ha nevat força i el paisatge sembla una postal, amb els arbres encara carregats de neu i les muntanyes vestides d'aquest element tan blanc. En sortir del bosc, tot arribant a Plan d'Estàn (1.840 m) ens aturem bocabadats per la bellesa de l'entorn i fem algunes fotografies. Una mica més amunt, poc abans d'arribar a la Besurta, el camí fa un parell de corbes i s'enfila una mica, això ens permet veure ja des de la cota 1.900 m el nostre preuat cim situat al davant dels pics Occidentals de la Maladeta, i que destaca amb l'aspecte d'una torre de roca separada cap al nord del cordal principal d'aquest massís.

Arribem a la Besurta (1.897 m), on s'acaba la pista preparada i s'inicia el sender que puja cap a la Renclusa. Hi ha un bon tou de neu recent, i tot i que hi ha forces petjades, ens hem de calçar les raquetes per poder progressar. Després de poc més de dues hores de caminar, arribem al famós Refugi de la Renclusa

(2.122 m) una mica cansats per la neu tova i pel pes que portem, i tot i que teníem previst acampar vora els llacs de Paderna, decidim quedar-nos aquí per plantar la tenda sobre el refugi lliure que està pràcticament tot cobert de neu.

Des d'aquí també es veu perfectament el nostre cim, concretament entre els pics Cordier i Sayò. Abans que es pongui el sol podem veure un curiós halo al seu voltant fruit de la refracció dels rajos en els cristalls de gel dels núvols prims. Durant la nit, amb un cel ben ras, la temperatura cau ràpidament, i passem una mica de fred. Ens llevem amb 0 graus dins la tenda, i una mica tard, ja que estant tan tapats cap dels dos ens hem adonat del so del despertador. Sentim a desfil·lar la gent que surten calentons del refugi de la Renclusa, mentre nosaltres, pelats de fred, ens esforcem a menjar una mica per carregar energies que més tard ens faran falta. Veient l'estat de la neu on ens enfonsem mig metre tot i anar amb raquetes, decidim seguir una traça que puja en direcció als llacs de Paderna per poder progressar més ràpidament i estalviar energies. El dia és esplèndid com l'anterior, i seguim envoltats d'un paisatge de postal afavorit per la nevada recent que ha decorat tot l'escenari que ens envolta.

Arribant cap a la cota 2.600 m ja tornem a veure el cim. Seguim amunt fins que en arribar a la cota 2.700 m en Tòfol ja està molt cansat per continuar l'ascensió i m'anima perquè segueixi tot sol. La traça que hem seguit fins ara i que ens ha anat molt bé condueix cap al cim de la Maladeta Oriental, raó per la qual nosaltres l'hem de deixar. A partir d'ara la progressió serà lenta i feixuga tot i portar raquetes ja que ens enfonsem mig metre de mitjana, i en llocs on hi ha neu ventada encara més. Busco alguna roca on el Tòfol em pugui esperar de manera confortable i a la vegada em pugui veure tota l'estona i així també pugui gaudir de la fita, si és que l'aconsegueixo. Ara m'en-carregaré jo d'anotar les mesures dels dos altímetres que portem ja que fins ara ho ha fet en Tòfol.

Examinem aquesta Torre rociosa ara que estem bastant a prop. Davant hi ha com una terrassa plena de neu. Per assolir-la cal superar el primer ressalt rocós que sembla factible amb una escalada fàcil. Si això no fos possible, rodejant la Torre per l'est s'endevina una ampla pala de neu per on també es podria arribar fins a la primera terrassa. Un cop allí arribar al cim sembla una grimpada fàcil. Si aquesta opció tampoc fos vàlida, potser també es podria pujar pel sud, acabant de rodejar el cim i pujant-lo pel vessant contrari. També em fixo en una allau força gran que ha baixat per l'esquerra del cim, per on intentaré caminar tot esperant que la neu transformada pel seu propi pes em permeti caminar sense enfonsar-me tant. Endavant doncs!

Descarrego una mica de pes, faig una queixalada, i ens acomiadem amigablement. Arrenco a caminar tot sol conscient que em costarà molt d'avançar en aquestes condicions i sempre obrint la traça jo tot sol. Em queden més de 300 metres de des-

Arribant al cim de la Torre Cordier (3.050m). Foto: Jordi Pons

nivell i a més a més haig d'investigar quin és l'itinerari més fàcil per pujar-hi, si és que n'hi ha algun per on pugui pujar sol sense cap mena d'assegurança. Efectivament, l'esforç que cal fer és considerable, i haig de fer breus parades per recuperar el ritme cardíac.

Em fixo en l'allau amb l'esperança que em faciliti l'ascensió, i busco la millor traça tot intuïnt per on em puc enfonsar menys. En llocs on el pendent s'accentua i les raquetes

no tenen suficient adherència, em cal canviar una mica de direcció intentant clavar el cantell de la raqueta com si anés amb esquís. Arribo a un últim turonet on prenc mesures (2.850 m), i en un no res arribo a l'allau. Tal com jo esperava, ara progresso molt millor i ja no em calen fer parades. Tot i això, els grumolls de neu fan el caminar una mica incòmode.

Observant el primer ressalt rocós em sembla que com més a prop estic pitjor el veig, i això és mal senyal. L'estructura geològica de la roca fa que estigui inclinada cap al nord per on jo avanço, i a més a més la roca està molt trencada i tapada amb trampes de neu. Així doncs decideixo començar el rodeig cap a l'est continuant amunt per l'allau. Efectivament, per la cara est es veu una pala de neu per on es pot pujar fins a la primera terrassa, però amb tanta neu pols dubto que pugui pujar-hi, i un cop dalt encara em quedaria una grimpada de dificultat dubtosa fins al cim, pel que opto per seguir rodejant la muntanya tot buscant el seu vessant sud. Com més pujo millor veig aquesta opció. A més a més el perfil dels dos ressals rocósos vistos des de l'est fa una mica de por i em confirmen la impressió obtinguda anteriorment.

Segueixo amunt cada cop

Maladeta Occidental cara N des de la Besurta (1.897 m.). Foto: Jordi Pons

per pendents més inclinats en direcció al pic Cordier. Les raquetes estan arribant al límit d'adherència seguint la línia de màxim pendent, i començo a fer diagonals com si anés amb esquís de muntanya. La neu està tan tova que em permet clavar el cantell de la raqueta i seguir amunt. Cada cop veig més factible de pujar-hi per aquest costat. Arribo fins a la cota 3.060 m, ja sota mateix del Pic Cordier, i des d'aquí, per arribar al cim tinc un gran tobogan, amb l'únic problema que cada cop es fa més estret fins convertir-se en una afilada aresta de neu que s'obre de cop en arribar al cim que té l'aspecte d'un bolet cobert de neu.

Des d'aquí penso amb en Tòfol i el busco amb la mirada i el trobo dalt del turonet. Suposo que ell també em deu veure, i avanço decidit cap al cim per l'afilada aresta imaginant el que deu està passant pel seu cap, i la il·lusió que deu tenir. Avanço amb precaució i el piolet preparat per si tinc una relliscada. Finalment arribo a aquest curiós cim que des de sota sembla una torre rocosa i des de dalt sembla un xampinyó.

Un cop dalt, segueixo cap al nord tot buscant el límit del cim des d'on veure en Tòfol. Alço els braços, miro els altímetres, i cri-

do: tres - mil - deu! amb totes les meves forces.

Menjo una mica i em refaig de l'esforç. Després busco alguna pedra on amagar el rodet de fotos amb una nota dins que confirmi l'esdeveniment. La meva sorpresa és quan veig en el límit nord del cim cinc pedres bastant ben posades, com si fossin una fita. Les aprofito per amagar-hi el rodet amb la nota, però em quedo una mica decebut en pensar que probablement aquelles pedres eren massa ben posades.

Potser sí que algú ja ha pujat anteriorment a aquest tres mil, però ningú no l'ha batejat ni l'ha representat en cap mapa. Així, doncs, penso que la nostra tasca és un deute que teníem pendent tots els muntanyencs respecte a aquest peculiar cim, i una falta de rigor científic.

Prenc les mesures corresponents i baixo tot content a retrobar-me amb en Tòfol. L'abraçada és com la que es deuen fer els exploradors fa més de cent anys quan tenien la il·lusió de descobrir nous cims dels Pirineus. Sempre tindrè el record d'aquesta ascensió que per a mi ha estat molt gran. No gaire gran en alçada però sí en sensacions, que és el que m'importa.

Jordi Pons Corbella

ELS MAQUIS A LA TALAIA

El divendres 17 d'abril (data que els oradors havien triat, mig coincidint amb l'efemèride del 14 d'abril), la xerrada que cada divendres organitza la Secció de Cultura de la Talaia es va vestir de vermell, groc... i morat. El llibre que es presentava (*Maquis: el puño que golpeó al franquismo*) pretén una revisió objectiva i rigorosa d'una època, els anys 40 i 50, en la qual el règim franquista va dur a terme un organitzat extermini dels opositors polítics. Els autors (J. Sánchez Cervelló, C. Llauredó, A. Flores, T. Roigé, M. March i J. C. Lleixà) documenten amb noms i xifres una part d'aquest procés: la lluita soterrada entre la dictadura franquista i un grapat d'homes i dones que es van resistir a donar la Guerra Civil per acabada, els "maquis".

L'enfocament historiogràfic del llibre estableix connexions amb d'altres esdeveniments històrics i socials, com ara la guerrilla carlista, la política internacional dels 40-50, o com la repressió va accelerar el despoblament rural. Tot seguit, un dels autors narra la gènesi del llibre:

Aquest llibre parla de "La Agrupación guerrillera de Levante i Aragón. (AGLA)". És fruit d'un treball col·lectiu. Alguns de nosaltres estudiàvem història a la Universitat "Rovira i Virgili" de Tarragona. Però aquesta investigació mai no ha format part d'un estudi acadèmic.

Sabíem de l'existència de guerrillers que havien lluitat a les muntanyes de Tarragona, a través de les narracions orals. Aquestes

Mas Vives, important punt de recol·lament a Vallbona.

històries i d'altres formaven part d'una època desgraciadament trista. La Guerra Civil primer i el Franquisme després van escapar de forma violenta la convulsió cultural, política i social que es va iniciar a la península Ibèrica i especialment a Catalunya durant el segle XIX i que va esclatar amb l'adveniment de la República l'any 1931. Els tres anys de guerra sagnant els van seguir quaranta d'obscurantisme i després de l'arribada de la democràcia vint més d'oblit. Després d'aquest silenci ha revifat l'interès pel coneixement del passat, i aquest interès és el que ens ha mogut a fer aquest treball.

Quan vam començar solament sabíem dues coses dels "Maquis", una era que la paraula provenia de França, nom en què eren coneguts els que lluitaven contra els "nazis"; l'altra era que lluitaven a les muntanyes. De fet, la paraula prové d'una expressió d'origen cors gettarsi alla macchia. Com la màquia és la vegeta-

ció pròpia d'algunes contrades del Mediterrani, equival a l'expressió castellana "echarse al monte".

En l'imaginari popular els "Maquis" eren lluitadors que provenien de França i s'amagaven als Pirineus. La realitat és que va ser un moviment molt més ampli que va abastar tots els territoris de la península: Galícia, Lleó, Astúries, Andalusia, Toledo... Solament en els territoris que hem estudiat més a prop són centenars els guerrillers i milers els detinguts en pobles i masies.

El nostre interès com historiadors és reconstruir els fets contrastant-los amb els documents i records de la gent que ho va viure. Però també hem d'analitzar-los i situar-los en el seu context. En el món rural dels anys quaranta no solament es llurava un conflicte armat, els habitants de les masies, ramaders i carboners vivien la fi d'un sistema de vida que ha acabat pràcticament despoblant les muntanyes.

Antonio Flores

RAID GARRAF

UN ACTIU DE FUTUR

"En el tercer lloc de la classificació general l'equip 2 Enganyats, de Vilafranca del Penedès i format pels germans Jordi i Carles Montaner, en segon lloc l'equip A.E. Talaia integrat per Andreu Ferrer i Robert Masana i com a guanyador absolut l'equip ADF Castellbisbal, també format per dos germans, en Miguel Àngel i en Josep Mumany Las. Finalment i per acabar, esperem que tots hagueu gaudit i us emporteu un bon record d'aquestes dues jornades intenses. Gràcies per haver vingut i esperem retrobar-vos l'any vinent."

Amb aquestes paraules acabava la part oficial del Raid Garraf pels 14 equips que havien estat en competició dissabte i diumenge 3 i 4 d'abril. Divendres, a les 9 del vespre, tingué lloc la reunió explicativa del funciona-

ment del raid a les instal·lacions del gimnàs de les pistes poliesportives de Vilanova i la Geltrú. Dissabte 4, encara que s'aixeca fresquet, a les 8 del matí ja anunciava un esplèndid dia de sol i posava la maquinària i els músculs en marxa junt a la platja del Far. Primer una prova de relleus sobre patins de línia, seguidament un circuit en caiac des de la platja del far fins a l'Atlàntida a Sitges i tornar, bicicleta de muntanya fins a les penyes de l'Escofet a Canyelles, escalada a la "facu", orientació a peu pels voltants del pic de l'Àliga, retornar a la bici i circuit fins a Olivella, tir amb arc i cursa d'orientació a peu, per tornar a Olivella, recuperar la bici i seguir una altra vegada la ruta fins a Ribes passant per la Cova Negra, i de Ribes a Vilanova i la Geltrú. Un bon "tute", que els pri-

mers tenien fet poc mes enllà de les cinc de la tarda i que als darrers se'ls venia la fosca al damunt abans de trobar descans.

Al vespre, sopar a les mateixes instal·lacions esportives abans d'una prova nocturna en btt, feta pels equips més lents en poc més d'una hora i dos quarts. Alguns, però, preferiren penalitzar el temps i descansar per poder recuperar forces de cara al dia següent. Ressonó i a dormir.

El diumenge sortí novament esplèndid de temps, a les 8 del matí els equips estaven de nou a la zona de la platja del Far per iniciar el dia amb una cursa d'orientació per la zona dels Colls, seguir amb una prova llarga de bici i orientació que els havia de portar a Cubelles, passant per la Casa Alta, el Pantà de Foix i el puig de Tiula, per canviar aquí les rodes grans per les petites del patins i tornar per la carretera antiga de Cubelles a Vilanova fins a l'altura de la urbanització del Tennis. Deixar els patins i posar-se les sabatilles per córrer, un nou mapa i una nova cursa d'orientació, aquest cop urbana, que intercalava a mig recorregut un ràpel de la torre de Ribes Roges abans d'arribar a la meta fixada a les instal·lacions esportives municipals.

Dutxar-se, restablir-se les ferides, canviar la roba suada per una altra de neta i gaudir d'un bon àpat en companyia de tots els corredors i l'organització, poder comentar aquesta o aquella anècdota, per on havies pres aquell camí, el grau de l'escalada o les

Tret de sortida. Foto: Ricard Berlascoain

mancances patinant, el bo i sorprenent del menjar, etc....va ser la prèvia a l'entrega de reconeixements.

Fins arribar aquí, però, havien passat moltes coses. Com en el 'flashback' d'una pel·lícula, "tot havia començat molts mesos enrere". Alguns de nosaltres a l'entitat feia més d'un any havíem comentat la possibilitat d'organitzar un raid d'esports de muntanya. Era un projecte "adormit" quan l'Ivan Artigues, habitual d'aquest tipus de curses, soci de l'entitat i membre de l'equip Tàctic ens comenta la possibilitat d'organitzar una prova de forma conjunta. L'objectiu era guanyar uns quants diners perquè ells poguessin assistir a alguna de les proves del campionat del món que tenien lloc més a prop de casa nostra, els Alps i el Marroc. Una prova d'aquestes és un esdeveniment però es necessiten molts recursos i/o patrocinadors per poder inscriure's i participar amb mínimes garanties.

El projecte, doncs, 'desperta'. Junts ens vam posar a treballar, primer pensant i xerrant sobre com podia ser i com podríem organitzar-lo i després passant a fer una programació de feines, una distribució, un calen-

Començant sobre rodes. Foto: Ricard Berlaskoain

dari, un pla de comunicació i un pla pressupostari.

L'organització d'un raid, pel fet de ser una prova multidisciplinària que combina especialitats molt diferents, no és una feina simple, cal dissenyar les proves, cercar la millor ubicació possible, organitzar els circuits d'una manera lògica que permetin l'accés dels participants, però també del suport tècnic, assistències, etc., organitzar les transicions, preveure la logística i el material de cada prova, de cada sector, el perso-

nal de suport perquè es pugui fer amb seguretat. Cal també fer les proves sobre el terreny, diverses vegades i diferents persones, per contrastar els temps (perquè els primers no arribin a un control sense que aquest estigui muntat i també perquè les puguin fer els darrers)... Paral·lelament cal treballar en l'elaboració dels dossiers de patrocini, establir els contactes amb les empreses, anar a explicar-ho, dissenyar la publicitat i els canals de distribució perquè arribi al màxim del públic (target) que està interessat per aquestes coses, però alhora que tingui una divulgació el més extensa possible. Lògicament als patrocinadors els interessa que es conegui que la seva marca s'afegeix a aquest esdeveniment. Definir quins permisos es necessiten i demanar-los amb prou antelació (Costes, Generalitat, municipals, parcs naturals, espais protegits, privats...), preveure les necessitats d'infraestructura necessària per acollir als raiders en les millors condicions i sol·licitar-la als diferents proveïdors, fer el mateix amb els equips i els programes informàtics, amb la megafonia, amb la telefonia per connectar els equips de suport a la prova i els de seguretat, la matei-

Un bon dia per remar. Foto: Ricard Berlaskoain

Canviat d'estris. Foto: Ricard Belaskoain

xa seguretat (bombers, Creu Roja, metges, policies...), la manutenció, ... i tot això fent-ho de manera que costi els menys diners possibles.

Molta, molta feina, que requereix treballar amb molt temps i implicar força gent, per enfrontar-se després a la més absoluta de les incerteses; s'apuntaran equips?, farà mal temps les setmanes abans i els dissuadirà de fer-ho?, tindrem bon temps els dies de la prova, farà bona mar?, haurem de suspendre algun tram? Alguna de les incògnites, però, ja l'havíem pogut aclarir amb prou antelació. Era clar que no

aconseguiríem prou recursos perquè els nostres companys poguessin anar al Marroc o als Alps a participar en la Copa del Món de Raid, aquest any no.

El cert és, però, que mesos després del Raid i en trobades amb gent d'arreu del país en altres proves, diverses han estat les persones que ens han comentat que "els havien parlat molt bé del Raid Garraf, del seu disseny i de l'organització". Doncs bé, un punt. Un punt que ajuda a posar el nom de l'entitat en circulació en un marc de noves activitats que

A l'abordatge. Foto: Ricard Belaskoain

atreu la gent actual de la muntanya, un punt també per a les empreses: Consorci de Turisme del Garraf, Venca, Cobega, Fruites Montse, Tàctic, Nutri Bike, SeaKayak Center, Diari de Vilanova, que han cregut en el projecte i ens han ajudat i un rot punt per a l'any que ve, perquè, què millor que poder fer que els nostres companys estiguin al nivell dels millors del món en alguna prova del circuit mundial tot portant la imatge del 50è aniversari de l'entitat?

Penseu-hi!

Ricard Belaskoain

The winner is... Foto Ricard Belaskoain.

Classificació

<u>Equips</u>	<u>Temps</u>
ADF Castellbisbal	13:49:01
Talaia	15:31:36
2 Enganyats	16:13:05
Rital Vertic	17:25:49
Sullivan Race	7:27:18
Cota 6000	7:59:04
Let's Play	2:00:01
H4xors	7:44:02
GEM	0:20:01
Facthory	33:11:54
Torrelles	Retirat
La medusa	Retirat

**SENDER DEL MEDITERRANI, GR-92-1
VARIANT DE LES GAVARRES, 2A ETAPA**
**POU DE GLAÇ -
ROMANYÀ**

2a etapa: Mas del Pou de Glaç – Sant Cebrià dels Alls – Creu de Can Sabater – Puig d'Arques – Romanyà de la Selva.

**61 participants; 19,045 km
7 de març del 2004**

Sortida de Vilanova molt d'hora, a les 6 del matí, ja que avui es preveu un recorregut llarg i amb un cert desnivell. Molta boira durant el trajecte en autocar fins arribar a l'Àrea de la Selva, on esmorzem. Tornada als autocars i a un quart de deu en punt, ja sense aquella boira tan densa però sí amb calitja, desembarcada general de senderistes davant la Casa de Colònies del Pou de Glaç, disposats a emprendre aquesta segona etapa de la variant del sender del Mediterrani que travessa el massís de les Gavarres. El recorregut d'avui promet ser força interessant. D'entrada,

El dolmen de Puig d'Arques. Foto: Blanca Forgas

per fer boca, ens enfilem per la serra dels Perduts seguint l'antic camí del castell de Miralles fins arribar a can Mirameu, antic mas en runes, a prop de l'ermita de Santa Llúcia i d'una font. D'aquí ja en forta baixada i havent cre-

uat la riera del Vilar, es va a fer cap a la carretera del Coll de la Ganga, km 7 de la GI-660. Nova i forta remuntada des dels 100 m en aquest punt de la carretera fins assolir els gairebé 400 m alt del Saplà d'en Sàbat. Es continua pujant, i tot vorejant el Puig del Migdia, entre ombrívols raconades, podem veure el pou de glaç al costat del torrent de la Font del Carme. Pocs minuts després apareix Sant Cebrià dels Alls, antic poble de les Gavarres, conegut també com a Camós de les Gavarres, que pertanyia a la baronia de Cruïlles. Actualment en runes i situat a llevant del puig de les Arques, era format per l'església, la rectoria i un casal anomenat Castell. Breu reagrupament per descansar i menjussar alguna coseta. Falten cinc minuts per les 12 del migdia.

Diem adéu a Sant Cebrià i continuem per ampla pista resseguint

Sant Cebrià dels Alls. Foto: Blanca Forgas

les parts més altes de les Gavarres tot revoltant el solell del Puig del Migdia. Passem per davant de can Darna, amb una vista llunyana del mar, i de seguida fem cap a la Creu de can Sabater (480 m), una estratègica clariana en el bosc al peu del Puig d'Arques (531 m), punt culminant de les Gavarres. Un trencall pujador de 5 minuts és l'accés al Puig d'Arques, de visita recomanada i recomanable, amb molt bona vista -tot i la calitja d'aquell dia- des de la torre-mirador i per visitar sobretot el dolmen que hi ha, el conegut sepulcre megalític de galeria

molt famós dolmen de la Cova d'en Daina, un dels monuments megalítics més importants del país, no cal dir que de visita obligada.

Ara ja es va decididament cap a Romanyà on s'hi arriba en pocs minuts. Abans, però, passem per davant del cementiri on està enterrada la gran i estimada novel·lista Mercè Rodoreda i on hi podem veure una escultura alçada a la seva memòria. Entrem finalment al nucli de població de Romanyà de la Selva, a l'extrem septentrional del terme municipal de Santa Cristina d'Aro, quan són

Cementiri de Romanyà. Monument a Mercè Rodoreda. Foto: Blanca Forgas.

El dolmen de la Cova d'en Daina. Foto: Blanca Forgas

coberta del Puig d'Arques. Aconseguit un dels objectius de la sortida d'avui, el GR-92-1, ja en un clar descens que es mantindrà gairebé constant fins al final de la ruta, ens porta ara vers el coll del Matxo Mort. Passat aquest podem gaudir de boniques vistes de grans extensions de bosc agrest i atapeït d'alzinars i per sobre els camps de Can Llac; darrere d'aquests el Montseny. Més endavant, entre el bosc, hi ha senyals de la propera cista del Bosc d'en Roquet, que la majoria de nosaltres no aconseguim de localitzar fins que en desistim i, un cop a la carretera GIV-6612, tram de Calonge a Romanyà, anem directes a trobar el sí localitzable i

gairebé les tres de la tarda, una bona hora per dinar, i ho fem re-

partits entre els dos restaurants de la població i -els que tirem mà de la carmanyola- davant els porxos de l'església parroquial de Sant Martí de Romanyà, notable edifici de construcció pre-romànica. El temps s'ha ennuvolat i refredat una mica i ens empeny a desar els estris i arrecerar-nos als bars per fer un cafetó i la tertúlia de rigor tot esperant l'hora de pujar als autocars que ens han de tornar a Vilanova.

Una etapa un pèl llarga però pensem que ha valgut molt la pena, tant pel seu paisatge com per l'interès històric i cultural que oferia.

Blanca Forgas

L'església parroquial de Sant Martí de Romanyà. Foto: Blanca Forgas

ROMANYÀ - SANT FELIU

3a etapa: Romanyà de la Selva - Penedès de Llagostera - Can Llambinet - Can Llauredor - La Pedralta.

16,9 Km. 62 participants.

18 d'abril de 2004

Aquesta és la tercera i última etapa de la variant interior de les Gavarres del GR-92, que acaba a Sant Feliu de Guíxols, on retrobarem el sender principal. El perfil de l'etapa presentava una gran baixada des de l'inici fins a arribar al riu Ridaura, i una forta pujada, que acabava en el Pla de la Pedralta.

Vam sortir de Vilanova a dos quarts de set del matí, i després de parar a recollir els senderistes forans i esmorzar a l'Àrea de La Selva vam arribar a Romanyà. Vam començar l'etapa una mica més tard de l'horari previst,

Un pas difícil. Foto: Josep Blanes.

per la carretera, fins que vam arribar a un camí que acabava en una pista, que baixava fins a una

esplanada, a prop de Penedès de Llagostera, on era previst fer el primer reagrupament de deu minuts, després de tres quarts d'hora de caminar. Com és preceptiu, el descans es va aprofitar per recuperar forces i menjar tot un assortiment de fruits secs, galetes i xocolata.

Vam continuar baixant una mitja hora més per camins i pistes envoltats de pins fins arribar a l'antiga via de tren de Girona a Sant Feliu de Guíxols, que ara s'ha reconvertit en una pista forestal en magnífic estat de conservació. Després d'aquest obstacle simpàtic, ens esperava un de més aparatós, que era la carretera o autovia C-65 (Girona-Sant Feliu de Guíxols). Només es pot superar fent una marrada d'un quilòmetre, entre anar fins al pas subterrani i tornar per l'altra

Refent-se del pas difícil. Foto: Josep Blanes

banda fins a retrobar el sender. Va ser el tram més desagradable perquè era carretera i el soroll dels cotxes trencava la tranquil·litat bucòlica de la natura que tots els que viuen en ciutat desitgen.

Després de mitja hora més de caminar, vam arribar a Can Llambinet, d'on es podia contemplar el poble de Solius, amb l'església del segle XVIII, dedicada a Santa Agnès, i dalt d'una penya escarpada les restes de la fortalesa del castell. Estava prevista una visita turística, aprofitant el reagrupament, però es va desestimar perquè era una mica lluny i anàvem amb retard, la qual cosa sempre és un motiu de preocupació per als partidaris del dinar en restaurant. Allà vam reposar enmig d'una carretera en obres que no dissuadia els conductors perquè hi havia una circulació constant de vehicles.

Un cop recuperades les forces amb menjar energètic, estàvem preparats per iniciar el tram cap al Coll del Pla de Pedralta. Fins a Can Llaurador era suau, i no va suposar cap esforç. Des-

Reunió davant de l'ermita. Foto: Josep Blanes

prés s'iniciava un llarg i fort pendent per una pista entre boscos de pins, que deixaven entreveure unes bones panoràmiques que guanyaven visibilitat conforme s'anava pujant. Vam trobar l'obstacle d'un torrent una mica crescut per les darreres pluges, però ens vam descalçar i el vam travessar sense cap contratemps, malgrat que es va produir algun incident que és millor oblidar. Vam

continuar pel pendent que s'enfilava per la serralada de l'Ardenya. Després de tres quarts d'hora arribàrem exhausts i esgotats al Coll del Pla de Pedralta, on la recerca d'un lloc per seure era una necessitat.

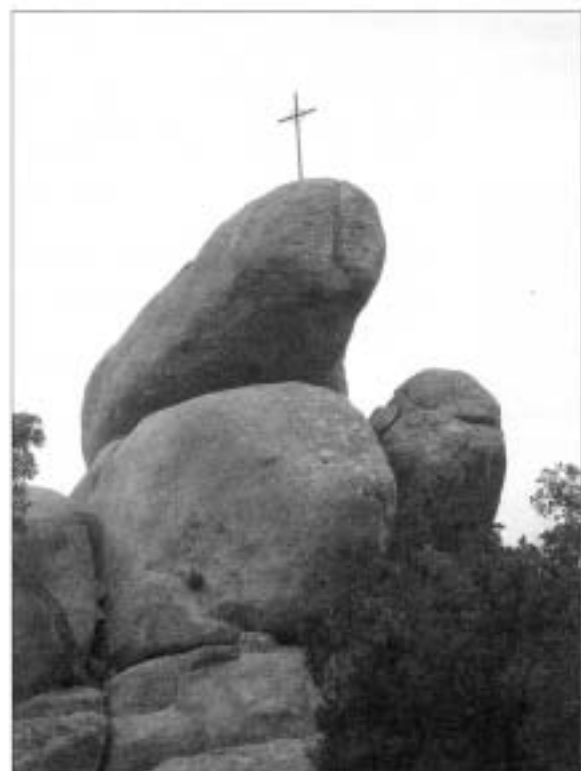
Una vegada refets de l'esforç, vam poder admirar a l'esquerra la pedra basculant, que dona nom a l'indret. Era impressionant com es podia mantenir dreta, com si algun arquitecte hagués calculat totes les forces i les proporcions minuciosament per

contrarestar-les i mantenir la pedra en equilibri, o si algun escultor contemporani hagués volgut demostrar la seva habilitat per dominar volums. En contemplar-la, no es pot deixar de pensar en la polèmica de si és l'art qui imita la natura o és la natura qui imita l'art.

Una mica més a l'esquerra, seguint un camí, arribàvem a un magnífic mirador, des d'on es podia contemplar una bona part de les comarques del Baix Empordà, el Gironès i la Selva. Malgrat aquesta meravellosa panoràmica, la major part dels senderistes van preferir descansar en una mena d'esplanada que hi havia al coll i prescindir de l'èxtasi paisatgístic.

L'etapa arribava al final, només quedava recórrer la baixada per una pista de ciment fins al Polígon Bujonis de Sant Feliu de Guíxols, on esperaven els autocars, que ens portarien a Santa Cristina d'Aro a dinar. A les cinc iniciàvem la tornada cap a Vilanova. La majoria vam aprofitar per fer una llarga migdiada que acabaria al final del trajecte. Un descans merescut després d'una bona excursió.

Jaume Esteban

La Pedralta. Foto: Josep Blanes

SANT FELIU - TOSSA

Sant Feliu de Guíxols – La Casa Nova – Coll de la Creu d'en Barraquer – Pla de ses Pinyaques – Tossa de Mar

**~ 21 km. 61 participants.
23 de maig de 2004**

Després de la incursió per la serra de les Gavarres, que ens va allunyar momentàniament de la línia costanera, retornarem a la traça principal del GR-92 per tal de seguir el litoral vers els mítics mars del sud. Sobre el paper l'etapa de Sant Feliu de Guíxols a Tossa de Mar es preveia llarga i feixuga i és per això que sortirem de Vilanova ben aviat, quan passaven pocs minuts de les sis del matí.

Després de les habituals parades per recollir el personal forà i del preceptiu esmorzar a l'àrea de la Selva arribarem a

Panoràmica des del Puig de Cadiretes. Foto: Rosa Farniol

Sant Feliu quan tot just eren tres quarts de nou del matí.

Allí ens trobarem, tal com estava previst; amb els companys Jani, Tina i Evèlia que havien pujat el dissabte per poder fer l'etapa anterior. Aquests companys,

a més a més de fer la caminada, també s'assabentaren de com l'autocar podia arribar fins a la Casa Nova la qual cosa era molt interessant perquè ens permetria escurçar gairebé 5 km el quilometratge previst. Així doncs, seguint les indicacions del Jani, l'intrepíd conductor va enfilars per camins i carrerons i després de superar algun pas certament difícil vàrem aconseguir arribar a la Casa Nova!

Una mica abans d'un quart de deu començarem l'excursió (amb un avantatge de tres quarts d'hora sobre l'horari previst inicialment). D'entrada vàrem pujar amb fort pendent per una zona que es va cremar fa uns anys i amb un terreny força pedregós que dificultava la marxa. En arribar al coll de l'Escorpi, al capdamunt de la feixuga pujada i davant de l'esplèndida visió de la costa de Tossa, férem una breu

El menhir de Can Montllor. Foto: Rosa Farniol

parada per tal de reagrupar-nos i recuperar forces; eren les 10 del matí.

Poc després, en passar pel coll de la Creu d'en Barraquer, entroncàrem amb una àmplia pista que vàrem seguir fins can Cabanyes de Montagut i, més endavant, el Pla de les Pinyaques, on vàrem fer el segon reagrupament. Alguns aprofitaren la parada per pujar fins el cim del proper Puig de Cadiretes des d'on es gaudeix d'una magnífica panoràmica i on hi ha una petita placa commemorativa d'en Llibert Carulla, el principal impulsor del GR-92.

A les dotze del migdia iniciàrem la llarga baixada (485 m de desnivell) cap a Tossa. Pel camí poguérem veure el menhir de Montllor i les restes de l'ermita de la Mare de Déu de Gràcia i també alguns turistes que pujaven la muntanya una mica esma-perduts.

Panoràmica de Tossa de Mar. Foto: Rosa Farriol

A quarts de dues entràvem Tossa tot seguint la seva riera d'aigües fresques i regalades. Aleshores, com ja ha passat d'altres vegades, alguns van voler jugar a cuita amagar amb l'auto-car; ell, però, massa feixuc, no va poder ocultar el seu embalum i fou descobert ràpidament.

Després d'un bon dinar i d'una suau passejada a l'ombra de les torres tossenques no bes-sonenques retornàrem cap a la Vilanova on vàrem arribar abans de les set de la tarda.

Agustí Poch

Les torres de Tossa. Foto: Rosa Farriol

Crònica del "cotarro" talaienc

ACTE DE LLIURAMENT DE DIPLOMES A MONITORS - INICIADORS

Els monitors - iniciadors de les especialitats d'alpinisme i esquí de muntanya que han participat en els respectius cursos a l'ECAM i els hagin aprovat, hauran estat convocats el passat 11 de juny a la Sala d'Actes del Consell Català de l'Esport (Esplugues del Llobregat) per a l'acte de lliurament de les acreditacions de Monitors- Iniciadors de les especialitats mencionades.

Esperem que els resultats dels monitors de la nostra entitat sigui el que tots esperem i la Talaia pugui comptar amb responsables qualificats per a les activitats sobretot de formació de jovent.

L'acte de lliurament de les acreditacions corresponents a les altres especialitats com són l'Excursionisme, Escalada i Descens de Barrancs, és previst realitzar-lo dins la primera quinzena del mes d'octubre. L'ECAM comunicarà més endavant la data exacta.

NOTA DE QUEIXA

Durant la confecció de la darrera edició de la Revista se'ns va fer arribar una nota de protesta -vista per la Junta - per part d'alguns dels organitzadors o col·laboradors de la Comissió de Carnaval, respecte al comportament i poca col·laboració per part dels assistents sobretot a la Xatonada i

altres actes, especialment a l'hora de recollir i netejar tots els estris, brossa i taules, etc. Cal dir que la queixa no resulta estranya ja que, tot sovint, qui organitza algun acte es troba amb situacions semblants.

En la darrera edició no vàrem creure oportú publicar la nota; en un prec posterior se'ns ha demanat que féssim ressò d'aquesta qüestió, i així doncs ha estat.

PER SANT JORDI PARADA DE LLIBRES A LA RAMBLA

Enguany no hem faltat tampoc a la cita. La Talaia, com si ja constituís una tradició, fa notar la seva presència a la nostra Rambla amb la parada de llibres de muntanya i d'excursionisme que posem a disposició del nombrós públic que per la Diada de Sant Jordi va omplir

de gom a gom aquesta via ciutadana i al llarg de la qual s'havien instal·lat - com sempre - gran quantitat de parades de llibres i de roses.

A la nostra parada poguérem oferir tot tipus de guies i d'itineraris a peu i en BTT, traveses pirinenques i alpines, esports d'aventura, manuals i guies d'escalada, espeleologia i barranquisme, medi natural i un munt més que ens havia ofert gentilmente la Llibreria La Mulassa, però també -i com cada any- nosaltres vàrem posar a la venda les nostres publicacions i plànols de marxes i caminades, les quals també varen tenir força acceptació.

La parada va funcionar força bé de personal i es va muntar de bon matí conjuntament amb la mostra fotogràfica on figuraven les activitats principals

Diada de Sant Jordi, Parada de llibres a la Rambla. Foto: Josep Blanes

Crònica del "cotarro" talaienc

de l'any.

La venda de llibres fou acceptable, encara que fou llàstima que quan més eufòria hi havia al final de la tarda, un inoportú xàfec ens féu plegar a corre-cuita. Podem considerar, amb tot, que ha estat una edició força positiva.

APLEC DE PASQUA A LA MASIA CABANYES

Organitzat pels Amics de la Sardana, el passat dilluns de Pasqua va tenir lloc el tradicional Aplec a la Masia Cabanyes, el qual està constituït per als nostres companys sardanistes un dels principals actes consolidats del seu programa anual.

L'Aplec va reunir força personal en aquell recinte, encara que la gran majoria de les prop de 3.000 persones anaven a passar la Pasqua sota la pineda d'aquell lloc i les sardanes els servien de música ambiental. Però els músics de la Cobla Rambles i els sardanistes de debò aconseguiren reunir un bon estol de balladors i de rotllanes que donaren un excel·lent caliu a l'Aplec. Mentrestant, el Manel Masana preparava una de les seves grans paelles, per bé que just una mica més tard de repartir les racions d'arròs i anar-se'n a dinar, la pluja s'encarregà d'esbandir l'Aplec. Llàstima que no es va poder culminar com calia una festa com l'Aplec de Pasqua.

Vè CURS D'INICIACIÓ AL DESCENS DE CANYONS I ENGORJATS

Des d'abril a maig ha tingut lloc aquest curs d'iniciació a les tècniques emprades en el descens d'engorjats i canyons, el qual ha estat organitzat pel GET i que comptava amb el reconeixement de l'Escola Catalana d'Espeleologia i el suport de la Federació Catalana d'Espeleologia i també de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, així ambdues federacions es posaven d'acord per donar suport a un mateix tipus d'activitat.

El curs ha enregistrat l'assistència d'11 alumnes, i en tot cas l'escassetat de monitors titulats s'ha solucionat amb imaginació i dedicació, de la qual cosa el GET se n'ha sortit molt bé.

A part de les lliçons teòriques que s'han realitzat al nostre local, les sortides de pràctiques han estat a les parets d'Horta de Sant Joan i al riu Canaletes (Terra Alta), al riu Glorieta (Alt Camp), al Pas de l'Escaell (Berguedà) i al Torrent de la Corba (Ripollès). Una altra activitat que s'està consolidant a la nostra entitat.

CRÒNICA DELS DIVENDRES CULTURALS

Ens quedava per incloure en aquesta crònica algun dels actes del final del passat trimestre i així retrocedim fins al divendres 19 de març, en una conferència-col·loqui dictada pel prestigiós professor **Dr. Ole**

Thorson sobre MOBILITAT SOSTENIBLE I SEGURA

, un acte que era organitzat pel grup "Vilanova Camina" de l'Associació de "Ciutadans defensors del Casc Antic" de Vilanova i la Geltrú. No cal dir que la Talaia va col·laborar oferint la Sala d'Actes la qual es va omplir de ciutadans que escoltaren les solucions i propostes de mobilitat aplicables a Vilanova, i que posteriorment es transformà en un animat i llarg col·loqui amb preguntes i comentaris sobre la nostra circulació.

L'endemà, dissabte dia 20, i amb gran assistència de socis i federats forans es feia el **SORTEIG DELS EQUIPS DE LA 56a MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ**.

I passaríem al divendres 26, on una interessant conferència organitzada per la Secció de Cultura reunia arqueòlegs i químics en la presentació de les conclusions dels treballs arqueològics i posteriors anàlisis sobre **UN TALLER ARTESANAL IBÈRIC A OLÈRDOLA - L'alum com a indicador químic per a la localització de llocs de tenyit de teixits o d'adobatge de pells**. Varen participar com a ponents **Josep Mestres i Rosa Ma Sanabre**, arqueòlegs del Museu de Vilafranca, **Núria Molist** responsable de les excavacions a Olèrdola, **Joan Enric**, químic d'Igualada i **Salvador Butí i Nati Salvadó**, químics de la UPC de Vilanova. Si bé es podia preveure que la dissertació seria eminentment

Crònica del "cotarro" talaienc

La Tina Moya confeccionant les palmes. Foto: J. Blanes

tècnica, resultà força entenedora fins i tot per als profans en la matèria. Amb els gràfics projectats i altres diapositives ens feren veure que els treballs d'excavació realitzats han permès un estudi analític per determinar si hi havia restes o indicis de llocs de tenyit de teixits o d'adob de pells. I efectivament es va poder determinar les restes d'alum i també es demostrava l'existència d'aquests tallers a Olèrdola.

I entràvem a l'abril i el divendres dia 2 tocava un col·loqui i taller sobre **LA TRADICIÓ DELS RAMS**, amb tres dones expertes en la tradició de les palmes que es duen a beneir el diumenge de Rams. Així la

Tina Moya, la Montse Massana i l'Elisabet Garcia iniciaren a la nombrosa concurrència en l'art de confeccionar aquestes filigranes de fulles de palma. A més, al mateix temps es féu una exposició de fotografies de socis i sòcies de la Talaia de quan eren jovenets anant a beneir la palma el dia de Rams. I com que a molts gairebé no els reconeixíem fins i tot s'organitzà un concurs seguit de molta co-

nya per identificar aquells nens i nenes ben diferent dels ganàpies actuals.

Passem al dia 16 quan tres historiadors **Carles Llauredó, Antonio Flores, i Teresa Roger** dissertaren sobre **RESISTÈNCIA ANTIFRANQUISTA A LES MUNTANYES: Agrupacions guerrilleres de Llevant i Aragó. AGLA 1946/52**. I ens explicaren com aquests guerrillers, més coneguts com els "maquis", varen entrar des de França a través de la Val d'Aran, però l'operació resulta un desastre d'organització i es dispersen fins arribar al Maestrat i s'organitzen a les muntanyes i, entrant en contacte amb els republicans de la zona, represalien els sometents i arriben

a dominar més de 30 pobles. Fins que la Guardia Civil s'organitza i els va tallant punts de suport i subministraments, i es redueixen les accions directes. Reben instruccions d'en Carrillo des de França i s'augmenta la disciplina, però molts deserten ja que hi ha una repulsió salvatge. I de mica en mica es dispersen i tot i que intenten tornar a França algun grup amb documentació falsa, això falla. Altres arriben després de 14 dies caminant per les muntanyes. Aquestes i moltes coses més ens explicaren els conferenciants d'aquest intent de lluitar contra el poder franquista.

El divendres dia 30 hi hagué la presentació de la **RESERVA MARINA DE MASIA BLANCA (COMA-RUGA) : 4 ANYS DE PROTECCIÓ ?** a càrrec de les biòlogues de la Reserva. A mida que ens explicaven com era aquesta reserva i a més ho podíem veure en la projecció, ens semblava mentida que en tan poc temps aquell paratge protegit dels depredadors humans s'hagués convertit en una excel·lent reserva d'espècies marines. I ho tenim ben a prop! En aquesta mateixa revista trobareu més informació en un article sobre aquesta Reserva.

I començàvem els actes del **maig**, el divendres dia 7, amb una xerrada i mostra sobre **SANT PONÇ : HERBES, MEL I CONFITURES**, que va oferir el nostre bon amic i soci

Crònica del "cotarro" talaienc

Josep Rigol de l'Herbolari l'Espígal. De forma col·loquial anà explicant propietats medicinals o curatives de les plantes i va rebre també moltes preguntes dels socis assistents veritablement interessats en el tema. La xerrada tingué un final dolç amb un tast de confitures i arrop.

El divendres 14 tenia lloc una projecció de diapositives l'autor de les quals era el **Salvador Butí**, sobre **SIRMIONE I ELS ENTORNS DEL LLAC DE GARDA (Itàlia)** però que convidà a comentar la projecció a **Lucca Lavelli**, un amic nascut precisament a Sirmione, però que actualment és becari de la Facultat de Farmàcia de la UB. Com a coneixedor d'aquell meravellós lloc i molt ben documentat d'història, anà definint – parlant en català – cadascun dels paisatges a l'entorn del llac de Garda, fins i tot una ascensió dalt del Monte Baldo de panoràmica extraordinària. Vista la projecció s'ha de dir que cal anar a visitar l'indret.

El següent divendres, dia 21, es féu la presentació del llibre **"SANTUARI DE QUERALT"** del qual és l'autor **Ramon Felipó**, un escriptor que ja havia presentat altres llibres a casa nostra. Així ens féu un resum històric que sota el títol de **QUERALT, UN SANTUARI CATALÀ** repassa les múltiples vicissituds de relacions eclesiàstiques i econòmiques, amb l'ajuntament de Berga, i també la influència dels perso-

natges protagonistes com ara el conegut mossèn Ballarín.

I el dia 28 era el GEAM qui organitzava una projecció procedent del Festival de Cinema de Muntanya de Torelló i que per gentilesa de la Fundació Caixa de Sabadell ha sigut possible projectar en diversos centres excursionistes. Es tractava de **THE BIG WHITE**, un film de **Havard Jenssen** de Noruega, considerat el Millor Film d'Esports de Muntanya del Festival 2003, on es pot veure com **Borge Ousland** intenta una de les darreres i més arriscades aventures humanes com és creuar en solitari, i arrossegant un trineu amb tot l'equipament necessari, des de l'Àrtic de Sibèria al Canadà passant pel Pol Nord, amb tot tipus de riscos i dificultats no previstes, com ara la substitució del trineu malmès per l'erosió i cops del gel. Finalment, després de tres mesos i 1.800 quilòmetres damunt d'aquells deserts de gel, culmina la travessia arribant al Canadà on l'esperava la seva família i amics que acabaven d'aterrar amb una avioneta. Només cal dir: excel·lent!

Començàvem el més de **juny** el divendres dia 4, amb la segona projecció del Festival de Torelló. Es tractava aquesta vegada de la pel·lícula **LE DÉFI DE JAMIE**, un film d'**Ian Taylor** i **Emmanuel Cauchy**, premi de Jurat del Festival 2003, on es relata com un britànic, **Jamie Andrews**, després d'un terrible bivac en una dreia ge-

lera del Mont Blanc on mor el seu company, pateix unes greus congelacions a conseqüència de les quals finalment li hauran d'amputar les dues mans i els dos peus. Un parell d'anys més tard i proveït de pròtesi especial per ambdós peus però no a les mans, després d'esforços inversemblants i d'un entrenament adequat a les seves condicions, amb una força de voluntat extraordinària, escala de nou l'aresta de les Còsmiques en companyia dels seus salvadors i en homenatge al seu company desaparegut. Això sí que és superar les dificultats!

I el divendres 11, l'amic **Josep Bertran** ens presentà una de les seves projeccions d'alta muntanya i que aquesta vegada corresponia a **EIGER, MÖNCH I JUNGFRAU**, aquestes gairebé mítiques muntanyes, tot i que s'hi pot arribar amb tren cremallera que travessa aquests cims pel seu interior. En tot cas contrasta l'ambient dels turistes que també pul·lulen pel restaurant i l'observatori de la Jungfrau i les panoràmiques de geleres i arestes que realment era el que anaven a recórrer el Josep i els seus companys. Així, amb unes panoràmiques de geleres impressionants i dretes carenes ens oferí una bona selecció de vistes de les ascensions d'aquesta trilogia de cims alpins.

I fins aquí arribem. A la propera edició continuarem la crònica del mes de juny.

46ª MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ

PLA DEL PENEDÈS (ALT PENEDÈS)

**VI Copa Catalana de Marxes
Tècniques Regulades.**

21 de març del 2004
**El Pla del Penedès – l'Aguilera – cal Cerdà del Palou –
la Creu de Lavit – puig Cúgul – mas d'en Tort – Sant
Martí Sadevesa – cal Raspall dels Horts – el Pla del
Penedès**

En aquesta 46ª edició la nostra Marxa d'Orientació per Descripció tornava a les terres de l'Alt Penedès. Si l'any passat s'assolia l'alterós Castellot de Castellví de la Marca, en aquest la marxa transcorria per terreny més planer, curull de conreus de vinya i olivera, i es visitaven, a més del municipi del Pla del Penedès, els límits dels termes de Terrassola i Lavit. Tot un èxit de participació, cal dir-ho. Els incondicionals de sempre no ens va-

ren fallar, puntuals a la cita d'aquest diumenge de març, i molts equips nous, molta gent jove, cosa que ens alegra i anima a tirar endavant. Ja el dia abans, al local social, a l'hora del sorteig dels equips, l'entitat bullia de gresca i animació. L'endemà, diumenge, a primera hora del matí, el petit municipi del Pla del Penedès quedava desbordat per la presència dels 148 equips participants procedents de diferents comarques del país, representants d'onze entitats foranes a part de la pròpia Agrupació Excursionista Talaia, que era l'organitzadora. D'entre tots ells 67 parelles federades puntuaven per a la VI Copa Catalana de Marxes Tècniques Regulades.

La Marxa s'iniciava just a l'entrada del poble del Pla del Penedès, concretament a la Plaça de Catalunya, a la cantonada

del Bar-Restaurant Poliesportiu, els amos del qual van tenir la gentilesa de deixar-nos les seves instal·lacions per als nostres equips informàtics i de megafonia i controls de sortida i arribada. De seguida se sortia del poble i després de recórrer un tram de la carretera de Vilafranca a Igualada, els equips es dirigien cap a l'Aguilera, havent passat abans pel costat de la vella creu de terme i per una bonica avinguda de xiprers. A recer d'aquest caseriu d'origen medieval, tancat dintre un baluard i situat en el municipi del Pla, limitant amb Terrassola i Lavit, hi havia el Control A.

De l'Aguilera se seguia l'antic camí de can Cerdà de Palou, entre vinyes i torrents, fins arribar al mas Palou i cal Cerdà del Palou, on es trobava el control B amb la seva llarga taula i un munt d'entrepans i begudes per als marxadors. Davant d'aquesta gran pairalia, mentre romancejaven fent el temps reglamentari per esmorzar i descansar, els marxadors pogueren fer una ullada a la capella de Sant Jaume de Palou.

Es reprenia el camí deixant can Cerdà per vorejar les vinyes de l'heretat en direcció a llevant i creuant més d'una fondalada els equips marcaven davant el Control C, en una clariana, abans d'encetar un parell de senders pujadors fins arribar al camí de la Creu de Lavit, on hi havia el control D, però abans, qui no es desorientava, havia de passar pels

Sortida del Pla del Penedès. Foto: Josep Blanes.

Esmorzant al control de can Cerdà del Palou. Foto: F. Cases

Formalitzant les inscripcions. Foto: F. Cases

Control de pas de l'Ordovàs. Foto: F. Cases.

Quin bé de Déu. Foto: F. Cases

Control D a la carena... Foto: F. Cases

La creu de Lavit. Foto: F. Cases

Control I a can Raspall dels Horts. Foto: F. Cases

Control H de sant Martí Sadevesa. Foto: F. Cases

dos controls de Pas 1 i 2. Un cop al lloc d'aquest camí de la Creu de Lavit –antiga carrerada de Subirats a Mediona i que fa de límit amb el municipi de Terrassola i Lavit– era el moment per als caminaires de poder admirar la magnífica panoràmica que s'obre davant la serralada de Montserrat i per damunt el Riudebitlles i municipis esmentats. Dissortadament, però, el dia s'havia llevat amb una espessa boira que tot i que s'esvaï una mica no va acabar de desaparèixer durant tot el temps que durà el recorregut de la marxa, cosa lamentable de debò ja que donem fe que la vista és esplèndida (una bona excusa per tornar-hi a comprovar si és cert!).

Després de planejar una bona estona per aquest lloc i haver encetat un caminó que s'encloïava entre una munió d'argelagues, desbrossat expressament per a aquesta cursa, s'anava a desembocar en el coll de la Creu de Lavit, a 327 m alt, creu plantada l'any 1931, en el límit del Pla amb el municipi esmentat de Terrassola i Lavit. Al costat de la creu hi havia el Control E... i la sorpresa del dia, degustació de cava gentilisa de la casa El Patufet Col·leccionista, per alguna cosa ens trobàvem en terres del cava per excel·lència...

Ermita de Sant Jaume del Palou. Foto: F. Casas

A partir de la Creu de Lavit la marxa transcorria per aquest darrer municipi. La carrerada travessava la carretera i tot fent giragonses es pujava per camí carener. Més endavant es trobaven les primeres vinyes de la serra de puig Cúgul. De 356 m alt, la carena de la Serra del puig Cúgul fa de partió de les terres baixes del municipi, situades en el Riudebitlles, amb la plana de Terrassola, on transcorria la segona part de la marxa, indrets molt interessants on s'hi han fet troballes neolítiques d'un hàbitat d'uns 2.000 anys aC.

Una bona estona per la llarga carena del puig Cúgul i es deixava per endinsar-se en un camí boscà, i passat el control de pas 3

s'arribava al Control F, en una clariana de bonica panoràmica sobre les terres planes de la demarcació de Terrassola. Passat el control es davallava sobtadament per una timba i la marxa corria per entre camps d'oliveres i vorejava alguna notable barrancada. Al cap d'una estona s'assolia el mas d'en Tort, on el control G esperava els marxadors davant un enrunat celler.

En direcció nord i entre mig de vinyes de vi moscatell, es travessava el torrent del mas d'en Tort i se seguia una estona entre camps de presseguers i altres fruiters, per tornar a transcorre novament entre vinyes i arribar al caseriu de Sant Martí Sadevesa, on enfront de la casa mare de can Parellada, propietaris de les caves Naveran, hi havia el control H. Davant d'aquesta finca i de l'antiga ermita de Sant Martí, els marxadors pogueren recordar moltes de les escenes de la famosa sèrie de TV3, Nissaga de Poder.

Deixant enrere can Parellada i els records televisius de la família Montsolís, s'anava decididament de cara a Cal Raspall dels Horts, encara més coneguda per la sèrie televisiva. Abans, però, es creuava el torrent de la font Fresca després d'haver passat pel costat d'unes mines de saló i timbes de sorra. Circulant entre vinyes mecanitzades i pel costat de grans fondalades, s'arribava

El control C del Daviu. Foto: F. Casas

doncs a l'esplèndida hisenda de cal Raspall dels Horts, amb la seva singular torre punxeguda i façana modernistes, en el jardí de la qual hi havia el darrer Control I.

Se sortia dels jardins de Cal Raspall dels Horts per la porteta del fons i es travessava el torrent del mateix nom, pel costat de la Font de Can Raspall i del 'rigorós' control de la motxilla. Retornats a la pista principal, se sortia del tram boscos i obac per prendre ja finalment i per una bona estona el camí de tornada al Pla, entre àmplies extensions de vinyes de diversos noms, tots de marques de caves ben conegudes. Els marxadors tornaven a entrar en el terme municipal del Pla i refent el darrer tram trepitjat de bon matí arribaven novament a la plaça de Catalunya davant el

Restaurant Poliesportiu on finalitzava la marxa.

Darrer control d'Arribada, tramesa de paperassa i del relat complementari de la Marxa, signatures, i comprovació dels primers resultats a l'espera del 'veredict final'. Recompte de punts, penalitzacions, controls de pas saltats... Emoció, neguit! Els equips van arribant, ara sols, ara en bloc... La boira no s'ha acabat d'esvaïr, ha estat una pena, però els marxadors en general semblen molt satisfets del recorregut.

El temps oficial de la marxa s'havia calculat en 2 h 46' 30", que un cop sumat al neutralitzat donava un total de 3 h 49' 30", en un recorregut total de 13,690 km. Les mitjanes resultaren també un xic ràpides, ja que el terreny era molt regular i no oferia grans desnivells; la més lenta de 4,25 km/h

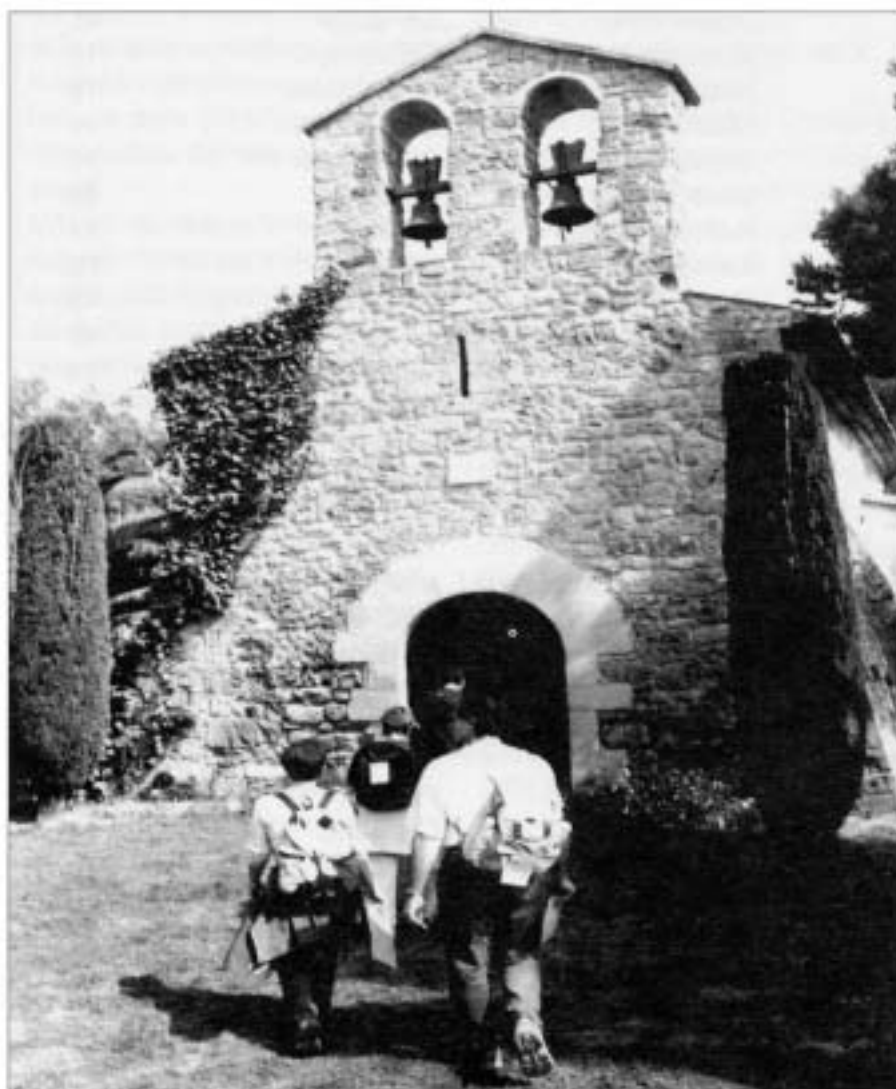
(pujant a la carena) i la més ràpida de 5,28 km/h (en el darrer tram de la marxa abans d'arribar al Pla del Penedès). Tres equips es van saltar el control de Pas 1 i un altre equip no va passar pel control de Pas 2. Pel que fa al control de les Motxilles hi va haver dues penalitzacions i és que alguns encara no s'han assabentat que el reglament no permet anar amb sarrons o bosses en bandolera. A part d'això no coneixem altres incidències importants. Un cop comprovats els temps provisionals els equips anaren marxant però una bona colla, sobretot dels organitzadors, es van quedar al restaurant Poliesportiu a dinar plegats. I alguns dies després, tal com estava anunciat, el dissabte 17 d'abril, es feia l'acte de lliurament de premis als primers classificats guanyadors de la XLVI Marxa d'Orientació per Descripció, tant als equips com a les entitats.

Vagi el nostre agraïment, com sempre, a les empreses col·laboradores: Ako, Vielco, RSM Assegurances, Copisteria Falcó, El Patufet Col·leccionista, Podium, l'Ajuntament del Pla del Penedès i "la Caixa", i també, com ja n'hem fet esment, al propi Bar-Restaurant Poliesportiu per les facilitats que ens varen donar, i als amos de les finques que ens donaren recer, informació i acollida per a l'establiment dels controls.

Gràcies una vegada més a tota la colla de l'organització, que esmerça moltes hores i posa molt d'entusiasme perquè tot rutlli el millor possible. I sobretot, gràcies a tots els participants, que amb la seva presència any rere any ens donen ànims per continuar i millorar.

La nostra felicitació sincera a les entitats i equips guanyadors i, Ànim!!! A veure si ens tornem a trobar l'any que ve. Penseu que serà l'any del 50è Aniversari de l'Agrupació Excursionista Tàlia i ha de ser sonat!

Blanca Forgas
Grup de Marxes

Ermita de Sant Martí. Foto: F. Cases

CLASSIFICACIO PROVISIONAL MARXA TALAIA 2004 FEDERATS

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
1	90	Toni Sagarra	Eliseu Oltra	Talaia	9
2	40	Pere Fernandez	Agusti Poch	Talaia	9
3	79	Albert Crispiera	Sonia Valenti	C.E.Avinyo	10
4	85	J Carull Trullas	Daniel Carull	UEC Sants	10
5	78	Marisa Marco	Jesus Delgado	Blaus	12
6	39	Atila Costa	Jordi Altarriba	C.E.Avinyo	12
7	96	Josep Planas	Roser Muela	Talaia	12
8	95	M Dolors Gurri	Adria Camprubi	CEC	12
9	70	Jordi Planas	Marta Vila	C.E.Ripoll	12
10	99	Josep M Peixo	Ruben Torrent	Amics Muntanya	13
11	38	Avelina Vall	Jordi Mill	C.E.Avinyo	13
12	94	Joan M Vives	Marta Rosas	CEC	13
13	75	Marc Vall	Olga Oliva	C.E.Avinyo	14
14	77	Camil Costa	Manuel Galante	C.E.Avinyo	14
15	56	Victor Rosell	Marcos Jimenez	Foment	14
16	68	Joan Codina	Josep Vall	C.E.Avinyo	14
17	82	Edu Gonzalez	Marta Sainz	CE Blaus	15
18	61	Antoni Ferrer	Ricard Garcia	Foment	15
19	62	Salvador Ayala	Jesus Morera	Molins de Rei	15
20	24	Albert Arbos	Octavi Janer	CE Blaus	15
21	88	Joan Herms	M.Angels Pare	C.E.Avinyo	15
22	23	Bernat Ros	Nuria Vila	UEC Gracia	16
23	19	Gener Aymami	Elisa Tomas	UEC Sants	16
24	87	Jordi Puigbo	Miquel Llobet	C.E.Avinyo	16
25	51	Teresa Riera	Maria Isem	CE Blaus	16
26	32	Cristina Riera	Ramon Miralles	CE Blaus	17
27	83	Carles Montoliu	Alvaro Bofarull	CE Blaus	18
28	35	Claudia Mesa	Xavier Rubio	Foment	18
29	30	Joan Dominguez	Julia Mata	Foment	18
30	12	Lluís Mayoral	Arnau Jane	CE Blaus	19
31	26	Jordi Badia	Josep Chavez	C.E.Avinyo	19
32	4	Adria Galin	Berenger Galin	Foment	19
33	11	Jaume Fuste	Magdalena Escala	Molins de Rei	19
34	28	Jesus Zudaire	Teresa Coteló	Molins de Rei	20
35	31	Montse Pascual	Dolors Morato	Talaia	20
36	10	Anton Gomez	Teresa Montfort	Molins de Rei	20
37	53	Eduard Pijoan	Oscar Matas	UEC Gracia	21
38	58	Agusti Monne	Pepa Andreu	Foment	21
39	48	Oriol Alcala	Antonio Cabrero	CE Blaus	21
40	13	Arcadi Pejuan	Gisela Vockenrot	Talaia	21
41	18	J Carull Delgado	Cristina Tallada	UEC Sants	21
42	20	David Alcubierre	Cristi Gonzalez	Foment	21
43	2	Elena Huguet	Carles Alcala	CE Blaus	21
44	55	Joan Vadim Marco	Fermi Marco	CE Blaus	22
45	52	Lluís Domingo	Pedro Novella	Foment	23
46	1	Sergi Colomina	Eva Planas	Talaia	24
47	66	Juli Curia	Ramon Mitjans	Xulius	24
48	45	Diego Lopez	Conchi Piñero	CE Sitges	24
49	6	Jaume Montoliu	Josep Armengol	CE Blaus	25
50	92	Victoria Barjuan	Jordi Jose	CEC	25

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
51	50	Joan Viladrich	Josep M Costa	C.E.Avinyo	26
52	93	Pilar Marco	Jordi Gavalda	CE Blaus	27
53	44	Marc Janeras	Oscar Gonzalez	UEC Gracia	28
54	42	Julian Camacho	Oriol Camacho	CEC	28
55	76	Gemma Hernandez	Jordi Tucha	UEC Gracia	29
56	69	Isidre Poch	Pere Valls	Talaia	30
57	73	Carles Moyes	Maria Ulloa	Molins de Rei	30
58	33	Teresa Gonzalez	Miquel Cinca	CEC	33
59	46	Assumpta Chiva	Francisco Hernandez	CEC	33
60	81	Elisenda Buti	Bernat Rovira	Talaia	38
61	34	Carme Gomez	Joan Santamans	CEC	43
62	47	Pau Llovera	Marc Lorenzo	UEC Gracia	47
63	57	Julian Cerezo	Encarna Sellares	Foment	50
64	63	Joana Sellares	Mercer Andreu	Foment	50
65	36	Maria Dolors	Nuria Sanahuja	CE Sitges	55
66	25	M Jose Escuer	Angel Martinez	Talaia	56
67	9	Arnau Martinez	Jordi Roger	Foment	68

CLASSIFICACIÓ PROVISIONAL MARXA TALAIA 2004 NO FEDERATS

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
1	186	Eduard Montaner	Pau Montane	Talaia	8
2	112	Josep Jasanada	Montse Huguet	Vilanova	8
3	111	Xavier Noes	Xavier Cruells	Talaia	9
4	110	Francesc Montaner	Montse Ferret	Talaia	10
5	181	Roger Ventosa	Cristina Fraire	Talaia	10
6	108	Oriol Ventosa	Dani Ventosa	Talaia	11
7	113	Marta Estrada	Toni Senso	Talaia	11
8	168	Miquel Alcaraz	Jordi Conejero	Talaia	13
9	183	Franc Alcaraz	Pol Masip	Talaia	13
10	139	Montse Garcia	Raul Illescas	CE Blaus	14
11	100	Genoveva Duaigues	M. Mercer Alsina	Talaia	15
12	106	Conce Reixach	Pere Artigas	Talaia	15
13	180	Emili Perez	Josep Corella	Talaia	15
14	124	Pere Gabalda	Marta Roque	Barcelona	15
15	171	Josep M Casas	Jesus Ruiz	Talaia	16
16	128	M Carme Escuer	Olga Sala	Talaia	16
17	101	Carles Gonzalez	Judit Catala	Talaia	16
18	197	Damia Perez	Sergi Perez	Talaia	16
19	102	Casimir Massana	Neus Cuadras	Talaia	17
20	165	Conxita Socias	Lluís Pujol	Unio	17
21	190	Alex Garciapons	Neus Cava	Vilanova	17
22	123	Dolors Ordoñez	Isabel Llopis	Talaia	17
23	133	Pere Guinovart	Belen Sanchez	Talaia	18
24	177	Xavier Conill	Debora	Vilanova	18
25	116	Marcel·li Ferrer	Margarida Paterna	Talaia	18
26	132	Francesc Jasanada	Montse Massana	Talaia	18
27	107	Xavier Caba	Sole Fernandez	Vilanova	18
28	125	Marti Duedra	Mireia Prat	Barcelona	18

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	ENTITAT	PUNTS
29	160	Rafael Jorba	Maria Chacon	Vilanova	19
30	135	Magali Sitjes	Montse Galvez	Vilanova	19
31	188	Josep Barrera	Ramon Fernandez	Talaia	19
32	127	Maria Planas	Ramon Marti	Talaia	19
33	169	Pere Llenas	Jaume Llenas	Unio	20
34	193	Nuria Valls	Francesc Escribano	Unio	20
35	155	Lali Poch	Bernat Salvador	Vilanova	20
36	126	Montse Sendras	Artur Montaner	Talaia	20
37	117	Joan Masip	Maite Grifell	Unio	21
38	164	Llibert Vinyals	Eva Alonso	Talaia	21
39	182	Gerard Marti	Laura Marquez	Vilafranca	23
40	119	Angels Vinyals	Alfons Trullols	Vilanova	23
41	134	Carme Buti	Mar Pons	Talaia	24
42	167	Manel Montoliu	Olga Sans	Talaia	25
43	187	Nuria Bastons	Toni Fabres	Vilanova	25
44	145	Torggny Fjelskar	Lluisa Sole	Vilanova	25
45	163	Marta Montoliu	Gori Carvajal	Talaia	26
46	170	Carles Soler	Elisabet Esteban	Vilanova	26
47	131	Carme Mestres	Pilar Masdeu	Talaia	26
48	115	Isidre Rigual	Antoni Penna	Talaia	27
49	147	CarlesTorrecilla	Merche Marrase	Vilanova	28
50	146	Jaume Aisa	Domingo Alonso	Vilanova	28
51	144	Marta Sagarra	Pere J Ferrer	Vilanova	29
52	122	Antoni Catala	Dolors Roig	Barcelona	30
53	104	Encarna Grifell	Joan Carbonell	Unio	31
54	154	Joan R Rosich	Jaume Freire	Talaia	31
55	174	Marti Burcet	Arnau Burcet	Talaia	32
56	173	Encarna Torres	Joan Marti	Talaia	32
57	137	Bernat Burcet	Rafael Burcet	Talaia	32
58	150	Marta Moya	Carmen Lopez	Vilanova	33
59	149	Antoni Marrugat	Francisco Medina	Talaia	34
60	157	Mario Gil	Lucio Gil	Vilanova	36
61	152	Lluis Isern	Victoria Ene	Vilanova	37
62	109	Andrea Gomez	Pere Gomez	Talaia	37
63	172	Pere Ivern	Gertrudis Fontanet	Vilanova	37
64	103	Magda Noes	Lourdes Campins	Talaia	38
65	105	Angels Pares	Alfred Contreras	Talaia	43
66	159	Ramon Also	Francesc Castell	Talaia	43
67	148	Paco Moya	M Lluisa Coloma	Talaia	43
68	118	Nuria Pablos	Tomas Navarro	Vilanova	46
69	162	Carles Coll	Rafael Gonzalez	Vilanova	48
70	151	Burcet	Jordi Burcet	Talaia	50
71	196	Jordi Massana	Lidia Barcelo	Vilanova	50
72	175	Elisenda Munts	Helena Ortiz	Talaia	51
73	153	Margarita Luz	Isabel Gorgas	Talaia	55
74	198	Carles Garciapons	Judit Catala	Talaia	56
75	141	Ramona Vila	Teresa Lazaro	Talaia	68
76	184	Pascual Maldonado	Xavier Tusquets	Vilanova	68
77	130	Jaume Ballus	Manel Ballus	Talaia	76
78	185	Marta Pujol	Edu Pinilla	Vilanova	83
79	136	Santi Gonzalez	Nuria Nogues	Vilanova	97
80	114	Ana Marin	Francesc Casas	Vilanova	137
81	138	Josep L.Escobar	M.Carme Sole	Vilanova	551

CLASSIFICACIO PER CLUBS (3 MILLORS EQUIPS)

ORDRE	NOM CLUB	PUNTS TOTAL
1	Talaia	30
2	CE Avinyo	35
3	CE Blaus	42
4	UEC Sants	47
5	Foment	47
6	CEC	50
7	Molins de Rei	54
8	UEC Gracia	65

SITUACIÓ I COMPOSICIÓ DELS CONTROLS

CONTROL	SITUACIÓ	COMPONENTS
Sortida	El Pla del Penedès	S. Butí, N. Salvadó, J. Ferrer, P. Bertran, J. Mañé, T. Moya
Control A	L'Aguilera	D. Lacasa, Josep M. Also, X. Capdet, M. Vidal, M. Simón
Control B	Can Cerdà de Palou	R. López, T. Fuster, V. Carbonell, R. Raventós, J. Torras, P. Sánchez, E. Perera, T. Duran
Control C	Costat Vinya	Ll. Daviu, J. Santacana, C. Borrego
Pas 1	Revolt camí	H. Sagarra
Pas 2	Camí pujador	A. Ordovàs
Control D	Carena	A. Usieto, M. Aragonès, C. Soler, P. Porras
Control E	Creu de Terme	N. Daviu, C. Mestres, J. Picoret, J. Mestres
Pas 3	Pi	J. Forgas, S. Dallà
Control F	Puig Cúgul	J. Elias, R. Grifoll, M. Massó, R. Ibern, R. Forgas,
J. Soler	Control G Mas d'en Tort	A. Castelló, J. Fernández, T. Sabrià, Arianna Rodríguez
Control H	Sant Martí Sadevesa	S. Martínez, J. Martí, A. Fernández, A. López
Control I	Can Raspall dels H.	Josep M. Sánchez, P. Pérez, J. Vidal
Motxilla	Font de Can Raspall	R. Farriol
Arribada	El Pla del Penedès	S. Butí, N. Salvadó

Equip encarregat d'obrir marxa: X. Salleras, B. Forgas, J. Carbonell, E. Casado, V. Florenciano, N. Solé

Equip escombra: J. Ferrer, T. Moya, P. Bertran, J. Mañé

Equip informàtic: R. Casas

Megafonia: M. Massana

Cerca i preparació d'itinerari: Ll. Daviu, H. Sagarra, X. Salleras

Descripció itinerari: B. Forgas

Relat complementari: V. Carbonell

Repartiment controls: J. Ferrer

Horaris: S. Butí, V. Carbonell, J. Ferrer

Trofeus: Ll. Daviu

Material divers: P. Bertran

Cartografia: Mapa topogràfic de Catalunya: 1:10.000. Full n.: Sant Pere de Riudebitlles 419-3-2 (139-62), 1999.

UN TROS DEL G.E.T. A MÚRCIA

17 d'abril

Ei! Aquest any de moment promet!, almenys per als nous membres del G.E.T. Han passat uns quants mesos des que un grup de "novatos" vam acabar el curs d'iniciació a l'espeleologia. Però uns quants, gairebé la meitat, hem continuat fent petites sortides aquí i allà (amb excepció d'aquell que sembla que portés dos anys o més! Que ara no recordem com es diu...) Però del que realment volem parlar és de l'excursió a Cieza. En aquesta excursió els principiants hem fet els nostres rècords, ens hem adonat de les nostres limitacions i ens hem omplert de ganes de continuar i aprendre.

Del 8 al 12 d'abril un grup de 16 persones hem gaudit d'unes vacances no gaire relaxades, però sí divertides. El grup s'ha dividit en dos i mentre uns feien La sima del Pulpo els altres feien La sima de Benís, i viceversa. Tots dos grups vam acabar

Prospecció a la Sala Maravillas. Foto: Ma. Jose Escuer

fets pols, amb molts blaus, el record de formacions increïbles, anècdotes divertides i, no cal dir, la xafogor que feia sota terra.

En un principi es pretenia dormir en tendes de campanya ja que el refugi estaria ple. Però, per sort nostre i gràcies al Vicenç i la Maria, hem gaudit d'un refugi en perfecte estat, net, amb cuina, nevera, barra americana, dutxa (encara que tenia l'aigua tan

freda que es formaven estalactites i només la feien servir els impacients, la resta anàvem a la benzinera o al club de tennis). És a dir, tot un luxe.

A més a més, hem tingut un guia, el president de la federació murciana, Antonio Salomero. L'Antonio ens va portar fins a les boques i fins als bars. També vam conèixer un grup de Múrcia i uns de Burgos, dos components dels quals van guiar-nos dins del Pulpo. Ens van conduir fins a un llac, a on en Rafa va prendre un bany.

Tot i que durant l'estada el clima era força fred, l'últim dia va sortir el sol. El 12 d'abril vam recollir i esmorzar a l'aire lliure i per celebrar la mona, res millor que una estació de servei, l'aïllant i tot aquell menjar que sobrava. Esperem que l'any continuï com fins ara i millorant! Temps sobra, ganes no en falten i l'empenta...corre per compte de cadascú.

Perspectiva Sala Maravillas. Foto: Ma. Jose Escuer

LA PLATJA LLARGA

Descripció

La Platja Llarga és el nom amb què es coneix actualment una part del que abans era el Prat de Cubelles o Prat de Vilanova.

És una franja de terra d'unes 10 ha situada entre la via del tren i el mar, al sud-oest del terme municipal de Vilanova i la Geltrú, entre les roques d'Adarró (o el que també es coneix com a Racó de Santa Llúcia) i la urbanització Ibersol, ja molt a prop del terme de Cubelles.

A aquesta platja s'hi està promovent la construcció d'un hotel de 5 plantes i de més de 250 nous apartaments, que, si no hi posem remei, acabarà amb una de les poques zones del litoral català que s'ha mantingut lliure de la urbanització i que conserva encara fragments d'ecosistemes

dunars i zones humides.

Antigament, la Platja Llarga tenia la dinàmica d'una típica platja baixa mediterrània, amb dunes mòbils i sobretot amb extenses zones humides i inundables. Era una zona despoblada, d'aiguamolls i prats, usada per a obtenir joncs i pasturar ramats, com els que els pastors transhumants baixaven del Pirineu. Més a l'interior s'estenia una zona agrícola, dominada pel Mas Escarré, que encara avui es conserva.

A finals del S.XIX, cap al 1881, la construcció de la via del ferrocarril va transformar la dinàmica de la platja, modificant l'aportació d'aigües i de sediments des de terra endins. Dècades després, la construcció de l'embassament del Foix, a principis del S.XX, va alterar profunda-

ment la dinàmica d'aquest riu, que desemboca a 1 km al sud de la Platja Llarga, constituint el delta del Foix. La construcció del port de Vilanova va modificar també la circulació dels corrents marins, augmentant la regressió i la pèrdua de sorra.

Als anys 60 es va construir a la Platja Llarga un petit edifici d'apartaments, molt pròxim a la línia de ferrocarril, i un passeig marítim que, en quedar abandonat, amb els anys ha quedat totalment cobert per la sorra i erosionat per la mar.

Des de llavors, la platja ha sofert els processos que han afectat en general les platges del litoral català: freqüentació de banyistes, abocament de residus de tot tipus -especialment de runes-, circulació de vehicles damunt dels sorrells, etc.

Fa uns dos anys van construir-se uns espigons, teòricament per evitar la regressió de la platja, realitzats sota el nom d'"Obres de protecció marítima i de regeneració de la platja". Aquestes obres s'han fet sense cap estudi d'impacte ambiental previ i les han costejades els promotors de la urbanització, ja que l'administració les va considerar necessàries per evitar la regressió de la platja, que any rera any ha fet retrocedir la línia de costa i, per tant, hauria d'haver fet disminuir la superfície edificable.

Recordem que l'amplada de la franja de terra, entre la via del tren i la mar, és molt reduïda, i el seu estretament posa en perill

Panoràmica de la Platja Llarga vista des de Cubelles. Foto: Clara Racionero

la possibilitat de construir.

Els darrers mesos s'han realitzat moviments de terres, rases i rebliments i s'han instal·lat cartells que publiciten la venda d'apartaments, així com una caseta informativa. Actualment, en una gran part de la platja utilitzada habitualment pels banyistes hi ha una tanca.

Situació urbanística

L'any 1981 va ser aprovat per la Generalitat de Catalunya el Pla General d'Ordenació Urbana de Vilanova i la Geltrú, que qualificava aquesta zona de sòl urbà. Aquesta aprovació, poc després de l'arribada de la democràcia, es féu en una època en què les exigències de la normativa ambiental i la consciència ambiental del país eren molt inferiors a les actuals.

La qualificació de sòl urbà sembla pesar com una mena de sentència de mort sobre la Platja Llarga, i en base a aquesta qualificació s'han anat aprovant nombroses figures urbanístiques, amb l'objectiu de dur-ne a terme la urbanització.

Han estat aprovats un Pla Especial de Reforma Interior de la Platja Llarga, un Projecte d'urbanització, un Projecte de com-

Estat actual de la zona sorrenca de la Platja Llarga. Foto: Clara Racionero

pensació, etc. Hi ha també un Pla Especial de Restauració i Protecció, que teòricament hauria d'haver ajudat a preservar uns mínims sectors, però que no ha servit de res ara que han començat els moviments de terres.

A finals de 2003, i a iniciativa dels promotors de la urbanització, està en procés de modificació el Pla General d'Ordenació Urbana de Vilanova i la Geltrú, a l'àmbit de la Platja Llarga.

Aquesta modificació permet augmentar l'alçada d'una de

les edificacions en 2 pisos i modifica diversos paràmetres urbanístics que incrementarien encara més els perjudicis ambientals causats per la urbanització de la platja.

En data 24 de maig de 2004, l'Ajuntament ha concedit una llicència per construir un edifici plurifamiliar de 3 pisos, amb 78 habitatges i pàrquing, a la parcel·la R3 (tot i que, a la modificació del Pla General que s'està tramitant en paral·lel, es preveu iniciar l'edificació per la parcel·la R1, on ha d'anar l'hotel).

La concessió d'aquesta llicència ha tingut lloc després que el Departament de Política Territorial i Obres Públiques hagi aprovat inicialment el Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner, que defineix unes normes molt més estrictes en una franja de 500 m en tota la línia de costa, i que estableix directrius tant per al sòl no urbanitzable com per al sòl urbanitzable i urbà.

Posicionament de la Talaia: propostes i peticions

Diverses entitats de Vilanova i la Geltrú, entre les quals l'Agrupació Excursionista Talaia (junt amb l'Associació per a la Protecció del Medi Ambient –

Les restes dels aiguamolls de la Platja Llarga. Foto: Clara Racionero

APMA- i d'altres associacions de veïns i entitats que s'hi han anat afegint), hem presentat al·legacions a aquest Pla General, que pot posar fi a un dels pocs espais naturals encara no edificats del litoral català.

Entre d'altres qüestions, demanem la suspensió immediata de llicències; la preservació total de les zones humides, protegides per la Llei 12/1985; el respecte escrupulós de totes les zones inundables, de domini públic i de servitud; i la requalificació dels terrenys, per impedir-ne la urbanització. Aquestes entitats estem recopilant tot tipus d'informació sobre la Platja Llarga, especialment aquella que ens permeti demostrar els valors i la importància de les zones humides, que ara formen taques aïllades però que antigament constituïen una extensa zona d'aiguamolls. Demanem a tots aquells que llegiu aquest article que, si disposeu de fotografies, postals, referències bibliogràfiques, articles de premsa antics, etc sobre la Platja Llarga, ens les feu arribar a la Talaia. Ens comprometem a retornar-vos-les en perfecte estat, després de recollir-ne les dades.

Les tanques ja han arribat a la Platja Llarga. Foto: Clara Racionero

Conclusions

La qualificació de sòl urbà sembla pesar com una mena de sentència de mort sobre la Platja Llarga. Si no hi posem remei, aviat hi haurà més de 250 habitatges i un hotel de 5 plantes.

Tots sabem, però, que les sentències de mort es poden revisar i que a més és de justícia concedir als sentenciats —com la Platja Llarga— garanties que els seus drets seran respectats, així com escoltar-ne l'última paraula.

La Platja Llarga té dret a que no només es tingui en compte la normativa urbanística antiga, vigent quan la zona es va declarar sòl urbà a l'inici dels anys 80, sinó també la normativa urbanística actual i tota la normativa ambiental que avui impedeix, per exemple, que s'edifiquin les zones humides. Ara, potser la darrera paraula de la Platja Llarga, avui condemnada, està en els nostres lla-vis i a les nostres mans. Si us plau, col·laboreu amb nosaltres i afegiu la vostra veu a la nostra.

Clara Racionero

Antics aiguamolls a la zona de la Platja Llarga. Foto: Clara Racionero

Demanem a tots aquells que llegiu aquest article que, si disposeu de fotografies, postals, referències bibliogràfiques, articles de premsa antics, etc sobre la Platja Llarga, ens les feu arribar a la Talaia. Ens comprometem a retornar-vos-les en perfecte estat, després de recollir-ne les dades.

RESERVA MARINA MASIA BLANCA: 4 ANYS DE PROTECCIÓ?

El passat divendres 30 d'abril, es va presentar a la seu de la Talaia la Reserva Marina de Masia Blanca. La Secció de Cultura de la Talaia, va convidar a Olga Villagrasa, biòloga de la reserva, i Núria Alsina col·laboradora i sòcia de Sotavent, Agrupació Submarinista del Vendrell.

L'exposició anava acompanyada d'un documental de 20 minuts sobre aquesta reserva situada davant la costa de Comaruga (Tarragona) a 41° 10' 27"N i a 1° 30' 40,2"E.

Es tracta d'una reserva gestionada des de Madrid pel "Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación" ("Secretaría General de Pesca Marítima"), i amb estreta col·laboració del Departament de Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, del Consell Comarcal del Baix Penedès, de l'Ajuntament del Vendrell i de les Confraries de Pescadors.

Té forma circular i s'hi distingeixen dues parts: una més interior, des del centre fins a un radi de 0,2 milles, és la reserva integral, i una altra més exterior, que va des de les 0,2 milles fins a les 0,8, que seria la zona d'amor-

Situació geogràfica de la reserva marina

timent, ocupant una superfície de 277,9 hectàrees; el seu centre és a 370 m de la costa. A les cartes nàutiques s'hi pot trobar i comprovar que té profunditats entre els 4 i els 16 m.

La seva posició geogràfica és crítica, ja que se situa entre dos ports, el de Comaruga per llevant i el de Barà per ponent. Aquests ports, sobretot el de llevant, actuen de barrera impedit que arribin materials de sediment aportats pels corrents marins del SW, és a dir, els corrents que baixen des del nord-est, que en xocar amb l'escullera del port perden velocitat, i, per tant, capacitat de càrrega, disminuint d'aquesta manera el transport de sorres, el rentat dels materials aportats per les rieres i l'equilibri en la dinàmica d'enterrament i desenterrament de les posidònies. Fets, tots ells, que contribueixen a disminuir la transparència de les aigües, de manera que allà on trobaríem espècies de poca fondària (d'infralitoral), hi són les que esperaríem trobar a major fondària, les comunitats típiques de circalitoral (conjunt d'organismes que viuen en zones de poca intensitat lumínica).

Enmig d'un fons sorrenc apareixen, perpendiculars a la costa, una sèrie de bandes fragmentades de roca calcària porosa formada per l'acció d'éssers vius, entre ells algues dures que formen rosetons en forma de sostres que transformen aquest fons rocós en un ecosistema anomenat Grapissar. Les innumerables irregularitats de la seva superfície ofereixen aliment i refugi a infinitat d'éssers vius marins i a les seves cries.

A la reserva Marina es coneixen dos ecosistemes bàsics:

➔ El de substrat dur:

- Damunt les barres de roca, situats molt a prop de la superfície i, per tant, amb molta llum,

En els fons arenosos creix la Posidònia Altitia

Alga que recobreix les roques calisses de El Grapissar

fet que justifica comunitats típiques de llocs il·luminats, és a dir, comunitats d'infralitoral.

- A les parets verticals de les barres s'hi localitzen la major quantitat d'espècies diferents i en major nombre, ja que s'hi troben les característiques dels dos ambients: substrat dur i tou, són els ecotons.

- Sota els sostres formats per les algues que formen el grapissar, com si fossin coves, també s'hi troben espècies característiques.

➔ El de substrat tou:

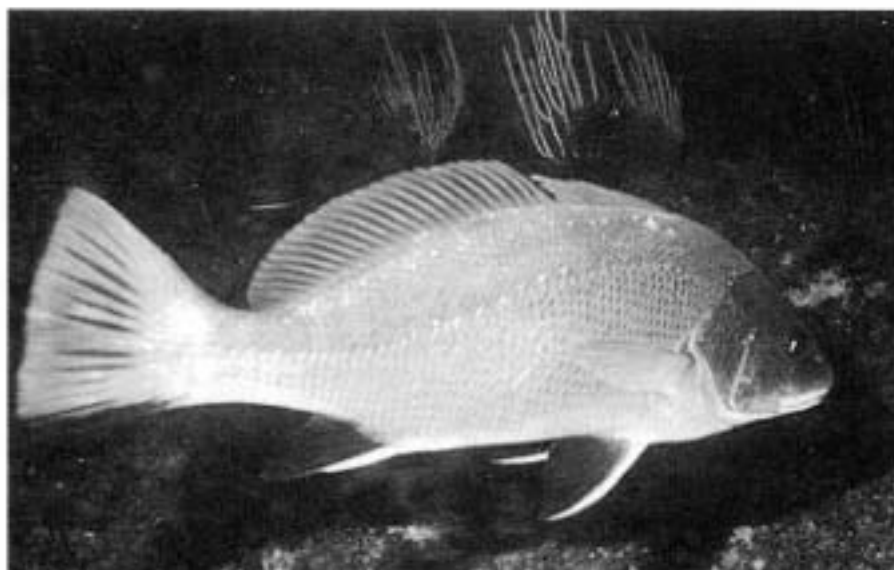
- Sorra conculífera: formada per restes de tot tipus de closques i exoesquelets de petits crustacis.

Les praderies submarines són una reserva de biodiversitat.

- Fons sorrenc cobert de prats de posidònia, una de les tres plantes superiors -amb arrels, tija, fulles, flors i fruits- que hi ha en la Mediterrània, i que pot fer esculls a una velocitat d'elevació d'un metre per segle!! La seva floració és un fenomen difícil d'observar perquè es produeix en condicions ambientals molt favorables. L'arena atrapada entre les fulles permet la filtració i depuració de les aigües, així com la seva oxigenació (es considera que cada hectàrea allibera unes 21 tones d'oxigen per dia)

Quant al seu ús, s'han de tenir presents les petites dimensions d'aquesta reserva, actualment dins una moratòria d'ús de tres anys. És una reserva pensada i dissenyada per a produir de manera natural espècies d'interès comercial. És per això que es tro-

Corball

ba sotmesa a rígides limitacions:

- No es pot realitzar cap tipus de pesca, ni professional ni esportiva, ni cap extracció de fauna i flora, a la zona integral. Quant a la zona d'amortiment, estarà destinada a la pesca professional, un cop complerta la moratòria. Només els professionals habituals acreditats per la Confraria de Pescadors podran pescar, fent servir només el palanque de fons i el tremall.

- No es poden practicar activitats subaquàtiques de cap tipus: ni immersions nocturnes, ni des de terra, ni tampoc es pot donar aliment als animals.

- No és permesa la circulació d'embarcacions de cap tipus, així com el fondeig dins un radi

mínim de 100 m.

Són tot un seguit de limitacions i moltes més que pretenen donar sentit a aquests tres anys de moratòria, però, en acabar aquesta moratòria, com es continuarà la seva preservació? Hauran valgut la pena totes aquestes mesures? Es veuran recompensats els diferents sectors de la població (pescadors professionals, de canya, submarinistes, banyistes, peixaters, consumidors de peix)? Sigui com sigui, el que sí és cert és que en només dos anys i deu mesos de moratòria, la reserva ha triplicat el nombre d'espècies animals, i per cada espècie han augmentat tant la seva mida mitjana com el seu nombre d'individus. Espècies com els corballs, nacres, congres, pops, orades, molls roquers, tords, neris i molts més, cada cop són més nombrosos i més grans. No tenim dret a exhaurir els recursos de la natura a les generacions futures. Aprenem plegats, comprem peixos de mida homologada, fem servir el mínim de paper possible al bany, reciclem i reutilitzem. Tot el que succeeix al mar és conseqüència del que fem a terra. Treballant tots plegats, en un futur proper, tots podrem gaudir del GRAPISSAR de MASIA BLANCA.

La nacre (*Pinna Nobilis*) és el mol·lusc més gran de la Mediterrània

Olga Villagrasa
Núria Alsina

ESQUIAR AL CADÍ LA CANAL DEL CRISTALL

El dia era fred, gris i lletós. Ens trobem al poble de Martinet amb l'Andreu, que havia baixat d'Andorra. Seguim amb cotxe, guanyant alçada per una carretera estreta i després per pista fins a Serós.

En un prat que funciona com a pàrquing preparem les motxilles, lliguem els esquís i comencem a caminar animosament per un sender que, a voltes ens rep amb plaques de glaç que fan trontollar el terra sota els peus, a voltes amb branques d'arbre que sobtadament ens agafen per les espàtules dels esquís com una mà traïdora.

Arribats a Prats de Cadí, després d'una bona hora de caminar, podem posar pells als esquís i esquís als peus. El Cadí ens mira majestuós.

Travessem el prat i tirem amunt, amb alguna ziga-zaga

Cadí majestuós. Canals Ordiger i Cristall. Foto: Xavi Perelló

que comença a fer sentir el cor al llindar de la boca, fins a l'entrada de la Canal de l'Ordiger.

Novament cal penjar els esquís a l'esquena, ben lligats a la motxilla perquè molestin el menys possible, treure el piolet i els grampons.

La neu no és generosa a la canal, però es mostra suficientment dura i amb petjades prou fondes per fer més fàcil l'ascensió. Guanyem alçada entre aturada i aturada per recuperar la respiració fins abordar la darrera canal, considerablement més dreta.

Som dalt. La vall, al fons, s'ha alliberat de la broma i somriu. Cal abrigar-se per allunyar el cos suat del vent fred i aprofitar el temps per menjar i riure una estona.

Un parell de fotos i, som-hi cap a la Canal de Cristall! L'entrada és força dreta i complicada per fer-la amb esquís i ens arriem amb l'ajut del piolet i els gram-

pons. Passat el primer ressalt decidim posar-nos els esquís. Una respiració fonda i avall. La neu és dura i en el primer gir en Xavi s'arria uns quants metres lliscant amb el cul a terra, la canal em recorda el seu nom. No passà res però aquesta primera sensació d'esglai fa encongir l'esperit, que sembla que vol fugir del cos.

L'Andreu retorna una certa tranquil·litat a les nostres possibilitats encadenant uns quants girs en petits i meticulosos salts. Sembla que es diverteix i com a mínim a mi em fa tornar a recuperar l'ànim del fons de la motxilla. El seguim i, malgrat que l'estat de la neu demana atenció i esforç, la baixada és prou divertida amb la vista de tota la plana allà al fons, molt al fons.

Quan la canal fa un estret coll d'ampolla cal arriar-se per la dreta, així ho havíem vist ja abans de

Buscant el cel. Foto: Xavi Perelló

començar la pujada, però jo ja estic superant el ressalt per l'esquerra. Malament, unes plaques de pedra i gel tallen el pas i em cal tornar a repetir l'operació de treure els esquís i posar els grampons en una situació prou incòmoda.

Els altres miren i esperen tranquil·lament a la part baixa, suposo pel que puc veure de reüll, tot comentant la jugada.

Perdem força temps abans de tornar-nos a reagrupar perquè, a més, un dels grampons s'ha trencat.

Una mica d'ajut per baixar i novament junts afrontem les darreres pales, ja fora de la canal, prou obertes i amb suficient bona neu per gaudir d'uns bons girs. Al final però, ens emboliquem pel bosc amb una neu fonda on fem unes quantes rebotades abans d'arribar novament a Prats del Cadí.

S'acaba la neu i desfem el camí que, ara, encara que de baixada, es fa etern. Cansats de l'esforç de tot el dia mirem les plaques de gel incapaços d'evitar les lliscades i parem amb el cul a ter-

Marcant girs a la Canal de Cristall. Foto: Andreu Ferrer

ra, això sí, solidàriament per torns. Sortosament l'únic mal que sentim són els riures dels companys.

Arribats al poble ens abraonem sobre uns plats generosos de menjar que la gent del bar, malgrat l'hora avançada de la tarda, s'avenen a preparar-nos. Devíem fer cara de desesperats.

Ens separem de nou. L'Andreu, sempre contracorrent,

torna cap a Andorra sense cues, i el Xavi i jo, com si no n'haguéssim tingut prou, ens disposem a veure un altre gran espectacle – l'interminable cuca de llum que recorre l'eix del Llobregat – acompanyats molt amablement pels esquiadors que tornen de pistes.

Ricard Belaskoain.

Sortint de l'embut. Foto: Andreu Ferrer.

UNA SOBREDOSI DE TURBÓ (2.492 m.)

16 de maig de 2004

Aquesta és precisament la percepció que teníem el grapat d'agossarats caminaires després d'haver invertit prop d'una dotzena d'hores per a pujar i baixar d'un modest pic pre-pirineu situat al sud del massís de la Maladeta, aïllat i solitari, més conegut per les garrafes d'aigua que tan acostumats a consumir estem els vilanovins que per altra cosa.

La Nati, la Clara, el Jordi, la Montse, el Salvador, el Miquel, el Gil, el Miguel Angel, la Jose, el Jaume i l'Arcadi havíem pernocat la nit anterior, una nit de maig tremendament estelada que ja feia pressentir l'immediat estiu, prop del "poble" (podem dir-ne poble d'un conjunt més que modest de cases?) de Lliert, a la vall de Bardagí, no gaire lluny de la població alto-aragonesa de Campo, a la ruta entre Graus i Benasc. Alguns, pocs en realitat, van preferir dormir directament al ras: la nit realment s'ho valia.

Prop de les 7 del matí co-

mencem la penosa marxa. Al cap d'una hora i mitja passem pel refugi de la Margalida i contemplem de prop la important muralla que constitueix la cara nord del Turbó. Per situar-nos just al peu de les parets i poder enfilar la més modesta de les anomenades "canals convergents" (l'altra canal desaigua a la vall o coma de Sant Adrià) hem de superar un fort pendent entre arbres seguit d'algunes tarteres. El pitjor encara ha de començar. El pendent esdevé encara més fort i ja comencem a entreveure les dificultats afegides derivades de la presència important de neu.

Alguns dels "talaïencs" s'ho repensen i decideixen girar cua. D'altres dubten uns minuts però finalment el gruix de la colla opta per tirar amunt. Immediatament fa aparició la neu. Calen grampons i piolet (que ja no ens tornarem a treure fins a mitja baixada) per a superar una fortíssima canal que ens situa a bona alçada damunt de la cresta nord. Devem estar enfilats a l'anomenat

Morrón de Sant Adrià. La neu és abundosa però de bon trepitjar amb grampons. Cal anar amb compte en algunes cornises, sempre traïdores. Sembla que estiguem pujant un pic molt més important del que realment és el Turbó. Les dificultats no cedeixen en tota la cresta. El Turbó se'ns resisteix molt més del que havíem pensat però ja podem contemplar a l'est la immensa vall suspesa de Sant Adrià, nevada a més no poder. Al nord, darrere la singular paret del Gallinero, ja es pot identificar tota la Maladeta. Seguim progressant lentament per la cresta cap al cim. A la nostra dreta les canals de caiguda vertiginosa se succeeixen. Es repeteix la història de sempre: assolim un cim que a la pujada sembla prou important per fer-nos creure que es tracta del pic principal però... un cop dalt ens adonem que l'autèntic Turbó és encara més enllà i que caldrà fer una significativa sifonada.

Algunes cares ja denoten un cansament important per la

Passant pel Refugi de La Margalida (1.434m). Foto: Jordi Pons

Per la Canal de Sant Adrià. Foto: Jordi Pons

Canal de la Cresta Nord del Turbón. Foto: Jordi Pons

Al cim del Castillo de Turbón (2.492m). Foto: Jordi Pons

qual cosa en alguns moments sorgeixen dubtes sobre la conveniència de seguir endavant. Tírrer enrere pel camí que hem fet pot ser tan sacrificat, però, que això ens fa treure forces de reserva. Amb mal temps el recorregut que estem portant a terme s'hauria convertit en un autèntic infern. Cal anar alternant neu amb roca i sempre és difícil decidir si resulta convenient mantenir els grampons posats. Ara és quan es fa més que evident la importància del piolet. El sol pica de valent i ja som més enllà del migdia.

Finalment i cansats, uns més que altres, com sempre, arribem al punt culminant del massís: l'anomenat Castillo de Turbó. Portem superat un desnivell de gairebé 1.500 metres des del punt de partida. Poca broma!, donades les dificultats del terreny. El panorama és immens. Veiem que el Pedraforca treu les dues banyes per darrere del Cadí. Contemplem relativament propera la

Peña Montañesa, d'agradabilíssim record des que fa un any la vàrem pujar. Posets, Cotiella, Maladeta, Bessiberris,...congost de Montrebei, pantans de l'Alt Aragó,... Ja us ho podeu imaginar: el món als nostres peus. Rebutats però contents. Trobem gent procedent tant del refugi de La Plana (la via senzilla per a pujar al Turbó) com de la vall de Sant Adrià (la que serà el nostre camí de baixada). Fotos, menjar, brometa, ... i tornem-hi. Més agradable ara: fa baixada. Ens endinsem a la vall de Sant Adrià. La neu és abundant. Continuem una estona amb piolet i grampons.

Arribem al fons de la vall i passem entre el Turbó (sembla mentida a quina velocitat perdem alçada!) i el Turbonet. El recorregut pel fons de la vall de Sant Adrià és llarguíssim. Anem fent parades curtes. Sortim de la vall i arribem al Collet de la Montañeta de Sant Feliu. Voregem el Tossal dels Llaners i ens acos-

tem al Port de la Muria. Ja es pot veure el refugi de la Margalida però costa d'arribar-hi: el cansament fa estralls. Un cop al refugi sembla que ja hem acabat el recorregut però encara falta una hora i mitja per retornar a Lliert. Arribem al voltant de les 7 de la tarda amb bona claror (els dies s'allargassen de forma evident en aquest mes de maig) i ens trobem els companys que havien girat cua un pèl fets pols per les hores d'espera. Això sí: han tingut la gentilesa de plegar les tendes, cosa que agraim enormement.

Ens aturem a Campo per a fer el darrer canvi d'impressions i recuperar forces i ... avall cap a Vilanova, on hi arribem a mitjanit; tan cansats com satisfets d'haver protagonitzat una pujada al Turbó imprevista per la seva duresa i inoblidable per la seva bellesa. I això és tot. Èxit total i cap "víctima". Us sembla poc?

Miquel Bernadó

Poble de Lliert (1.005m). Foto: Jordi Pons

Cara Oest del Turbón des de Lliert (1.005m). Foto: Jordi Pons

ASCENSIÓ AL TUC DE MULLERES (3.010 m.)

5 i 6 de juny de 2004

Alpinistes: Josep Barot, Josep Bertran, Gil Blanch, Mre José Escuer, Marta Estrada, Jordi Martí, Miguel Angel Martínez, Arcadi Pejuan, Jordi Pons, Tere Ribas, Xesca Ribas, Carles Torras i Miquel Valiente.

Sortida d'alta muntanya al Pirineu català, a un tres-mil que per estar separat de l'eix axial dels Pirineus és un bon mirador, sobretot, de la part nord-oriental del massís de la Maladeta. L'itinerari segueix el trajecte del riu Noguera Ribagorçana, a contracorrent, fins al seu naixement, i continua amunt fins aquest pic assequible, que culmina la vall de Mulleres.

Sortim el dissabte dia 5 de juny, a les 10 del matí, des de la plaça de l'Estació de Vilanova, per no perdre el costum. Aturadeta a Pont de Muntanyana, tema coca-

pipi o pipi-coca segons preferències, i parada a Vilaller, per fer un dinar pínic a la plaça del poble amb la font a prop, o a la fonda del costat, també segons preferències. Breu trajecte fins a la boca sud del Túnel de Vielha (1.626 m) on deixem els vehicles. S'espera un temps fantàstic, i alguna cursa per trobar un lloc dins el petit Refugi de Mulleres.

Des de l'aparcament ja es veu el cim i tota la vall de Mulleres, que pujarem anant sempre cap a l'oest. Comencem a caminar per la pista que va pel fons de la vall a buscar el barranc de Mulleres. En poca estona es converteix en un bonic sender, ben marcat, que passeja pel mig del bosc, buscant l'ombra i els indrets on el riu es torna més espectacular. És un jardí botànic natural, on les fulles dels arbres filtren la llum tornant-la verdosa, i les cançons que

canten els ocells es veuen pertorbades per la forta remor dels salts d'aigua. Quan portem gairebé una hora, el sender, que ha anat guanyant alçada, surt del bosc a buscar la segona gran cascada, que és doble. La superem per la dreta, i seguim ara per un tram una mica desagradable, amb blocs de roca, cap a la tercera cascada que és la més gran. En creuar-nos amb algun excursionista que baixa, li preguntem per la cota de neu i per les places disponibles al refugi, i les respostes no són massa optimistes. Superem aquesta gran cascada també per la dreta, i en arribar a la cota 2.200 m, just abans de començar a trepitjar la neu, i tenint aigua a prop, ens plantejem quedar-nos-hi a bivaquejar, tot i que el terreny no és ni gaire pla, ni gaire horitzontal. Però tenint en compte que al refugi segurament no hi cap ningú, pot ser la millor opció. En sentir la proposta el personal es desespera buscant un clotet on passar millor una nit incòmoda. Per la majoria és el seu primer bivac, i no fan cara d'estar convençuts, però la confiança s'encomana i ho accepten de bon grat. Els més decidits troben el lloc en un minut, mentre altres donen tombs, tot arrossegant els llits, les tauletes de nit i els armaris, i llençant algun cobrellit barranc avall per distreure la concurrència. I és que la companyia fa alegria.

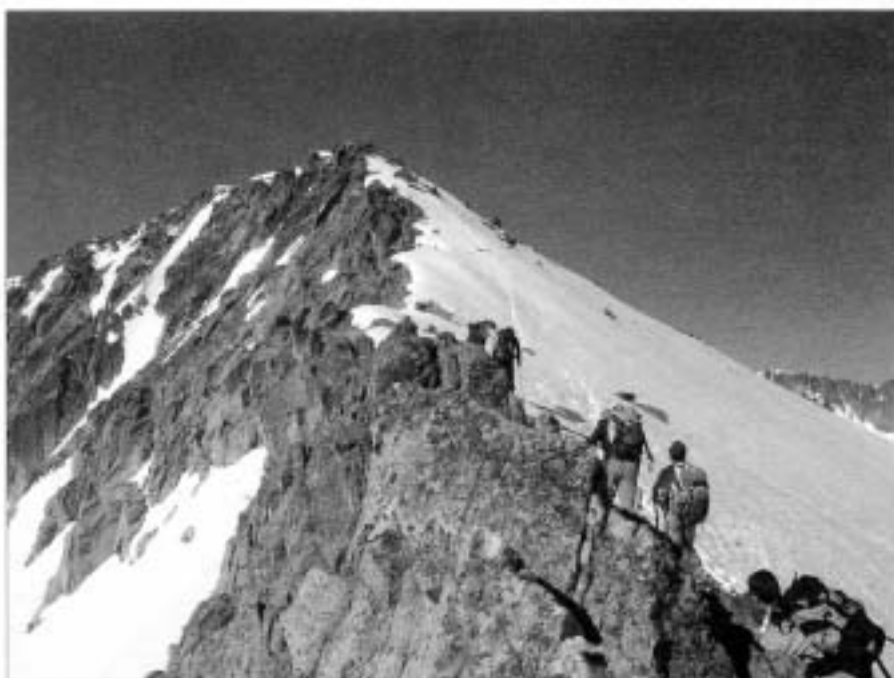
Sopem i a dormir aviat. Cadascú arraulit en el seu forat intenta aclucar l'ull, però costa una mica haver de conviure amb

Vall de Mulleres des de la Plaça de Mulleres (1.620m). Foto: Jordi Pons

les pedres dels Pirineus, i a més a més, ningú no es vol aixecar a apagar el llum. El dia solar és molt llarg, i la neu de les muntanyes reflecteix la claror fins ben tard. A mitjanit, comptem estrelles, sentim a bufar una brisa més que fresqueta, i finalment surt la lluna gairebé plena, per si algú té por de dormir a les fosques.

L'endemà ens llevem a les 5 per trobar la neu en les millors condicions possibles. Som tretze, o sigui que ningú no ha rodolat barranc avall. Costa una mica llevar-se, esmorzar, recollir les coses i equipar-se. A les 6:30h, finalment, tots ho hem aconseguit. En Gil afectat de malestar general decideix tirar avall mentre els altres, amb els grampons calçats, comencem a pujar. La neu està força consistent i es camina molt bé. En mitja hora passem per la vora del Refugi de Mulleres (2.360 m), que tal com ens havien dit és ben ple, i ple de gent mandrosa, ja que tot just comencen a sortir-ne. Voregem els quatre Llacs de Mulleres pujant progressivament fins a la cota 2.500, on cal girar una mica a la dreta en direcció NO per superar el circ que envolta aquest últim llac, i ara, per pendents més forts, seguim amunt cap al Coll de Mulleres. Als últims

Cresta Nord del Tuc de Mulleres. Foto: Jordi Pons

50 metres abans del coll la cosa es posa un xic seriosa, i fent escales a la neu, que ja comença a estovar-se, arribem al coll. A l'altre vessant bufa un vent fred que no convida a parar-s'hi, tot i la vista fenomenal que tenim de l'Aneto i dels pics que el rodegen, que queden ben a prop nostre. El fil de la cresta que puja en direcció S fins al cim està sense neu per efecte del vent i el sol, però just pel costat hi ha un bon gruix de neu, per on pugem sense problemes fins al cim. Són les 10:30h

del matí i ja som dalt del Tuc de Mulleres (3.010m). Som els primers en arribar-hi. Ens tapem una mica i ens hi estem una bona estona, per gaudir de les vistes i refer-nos de l'esforç. Quatre fotos, mmm..., potser més de quatre, paciència que som dotze, i avall que fa baixada. En arribar al coll sembla que costa decidir-se a seguir avall. En Josep Bertran, el més llançat, baixa rodolant un bon tros, i els altres, com a bons minyons, desfan les escales que havien pujat anteriorment, ara avall, fins que el pendent se suavitza. Mitja volta, i ara de cara al pendent tots baixem a bon ritme, per la neu primavera, que està ja bastant més tova que quan pujàvem. En menys de dues hores tornem a ser al lloc on havíem deixat els sacs i material prescindible amagats en unes roques. Parada per picar una mica i tornar a carregar les motxilles, i avall. Al cap d'una bona estona, en arribar al bosc, disminuïm el pas per assaborir la bellesa de les Pletes de Mulleres i la Canal de Mulleres. Tot passejant arribem als cotxes en gairebé dues hores. Són les tres de la tarda i alguns ja bavegen pensant en una gran gerra de cervesa que tenen ben merescuda.

Jordi Pons Corbella

Arribant al cim del Tuc de Mulleres. Foto: Jordi Pons

QÜESTIONS DE TOPONÍMIA (I) EPÒNIMS I HOMÒNIMS

A més dels grans mestres que n'han fet un veritable recull, molts altres ens parlen a vegades de toponímia, eponímia i homonímia, però sovint el que es fa simplement és un recull de característiques toponímiques i prou. Gràcies a aquests últims, com a mínim no es perden els topònims del tot.

Així i tot, avui hi ha un perill més gran i greu: per un cantó l'ordinador ha provocat la introducció d'una pila de barbarismes, especialment de caràcter estranger, altres imposats per un aparent modernisme, sovint mots procedents d'altres països, i arriba un moment en què un ja no sap quin idioma parla; per altre cantó tenim l'afany de castellanitzar l'idioma català o bé pretendre que aquest sigui més fàcil o més aplicable al castellà.

Un altre dels fets perjudicials és la de fossilitzar-lo sense recollir les variants, sense adonar-se que un idioma té les seves pròpies característiques més una diversitat de paraules abundants. Tot el conjunt ha produït un gran i greu garbuix; el fet ve d'antic, com és el d'imposar altres idiomes aliens al propi, on al mateix temps s'ha produït una gran barreja de topònims i epònims, per efectes de dita imposició, però el pitjor és que s'ha volgut aplicar el sentit de l'idioma imposat en aquell moment, on s'ha procurat d'embrutar el preexistent; per exemple es diu que la lluna i/o bé el sol fan halo (mot castellà), quan cal dir, el sol i/o la lluna fa rogle,

Riu Ebre. GR 7-1, gener del 92. Foto: Blanca Forgas

rotlle o corona.

Per tant, dins de tot aquest enrenou, el fet d'oblidar la toponímia històrica i els seus orígens és un error greu, ja que tenim topònims, epònims i homònims des d'època grega, passant per la roman, visigots i alemanys, i també els sueus, àrabs, francs, els castellans i un llarg etc., on cal afegir a més a més el propi com a més antic, o l'iberobasc, que alguns ens neguen. Dins de tot el conjunt ha quedat una gran toponímia altament curiosa; anem però per la qüestió que ens hem proposat de principi.

Posarem el cas d'uns topònims dobles, com per exemple el *Salt de Sallent*. Tenim que un *sallent* en català antic resulta un *salt*, per tant seria el salt del salt per efectes del castellà com el Salto de Sallén. També amb aquestes característiques hi ha el *Riu Ebre*, que equivaldria a dir *Riu*

Riu, ja que la paraula basca *Iber* en aquest idioma encara avui dia vol dir *riu*. A més, els habitants del voltants i costat d'aquest riu mai no l'anomenen com a Riu Ebre, sinó simplement diuen el *riu* o en tot cas l'*Ebre*, però mai Riu Ebre, que és el que ens ha imposat el castellà *Rio Ebro*. (Hiztegia Iru mila *Diccionario Euskara Castellano* i viceversa, Bilbo 1996; Moreu Rei Noms de Lloc 1982).

Igualment avui hom fa esment molt sovint de l'indret o *La Vall d'En Bas*, com si dit *Bas* fos un nom de persona. En la traducció cal especificar que vol dir *la Vall de la Vall*, ja que un *Bas* en l'antic idioma iberobasc equival a un Baix, una zona fonda equivalent a una *Vall*. És cert, però, que en dita vall hi existí o bé hi figura en època migeval un *vescomtat de Bas*, però mai d'*En Bas*, el qual resulta un component molt modern imposat, sembla, per uns fi-

lòlegs que han menyspreat el seu origen històric. Semblantment trobem la *Vall d'Aràn*, o *Vall de la Vall*, perquè el vocable aràn en català antic és sabut que equival a Vall.

Tenim igualment el cas d'una *Vila-rodona*, amb una construcció quadrada i rectangular en la seva part antiga, quan de fet hauria d'ésser *Vila Rodana* o *Vila (ar)Rodana*, ja que la part vella de la població fou edificada sobre una roca, sobre una *rodana de roca*, no una rodona, on un *redó* o bé una rodana (derivats de l'antic *(ar)redò* i *(ar)rodana*, juntament amb l'iberobasc *arró*, d'on ha sorgit (ad)*arró* amb l'afegit del llatí ad al seu davant equivalent a indret, més l'*arró* amb el significat de roca, aquest lloc encara avui conegut com Les Roques de Sant Gervasi), té l'equivalent, tot aquest conjunt, per tant, de *roca*. Altrament en castellà existeix el *arroyo*, que sovint s'interpreta com a rierol, però a la vegada és igualment la desembocadura d'un riu, on a més de circular-hi l'aigua, aquesta arrossega pedres, amb el seu equivalent *arroyar* o *arroyadero* (Posat de manifest per mi mateix en l'article *Relíquies d'un passat encara present* de la Rev. Museu del Mar any 1988, p. 59-62).

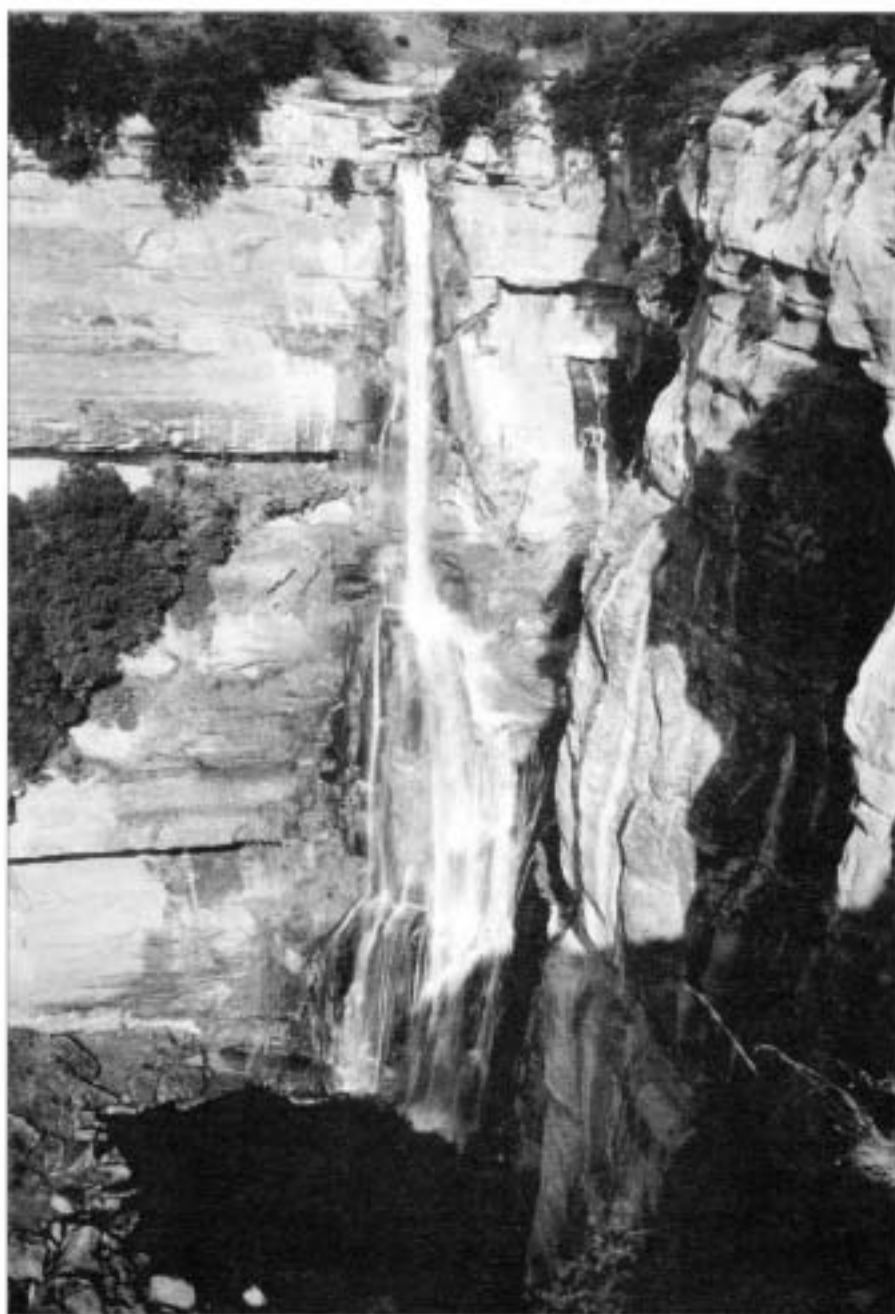
Hom troba també una *Masia Rodona* construïda sobre la roca, però aquesta té la forma d'un polígon rectangular. A més a més tenim tota una llarga sèrie de colls, puigs i tossals *Rodó(ns)*, que no tenen res a veure amb aquesta forma geomètrica, encara que pugui semblar-ho. *Roda d'Isàvena* es troba sobre d'un lloc rocós, igualment Sant Pere de Roda, Roda de Berà sobre d'un altre floc rocós al costat de la riera, un Pla de Rodes a la Catalunya nord, més un llarg etc. Tots aquests topònims no poden fer referència a uns cossos de semblança geomètrica als rodons, tal com anoten alguns autors, on dits puigs i tossals han de tenir altre sentit, i el que exposo és el de

roca. (J. Coromines, *El parlar de la Vall d'Aràn*, Curial Edi. 1990).

Un altre d'aquests topònims dobles el trobem al lloc de Rasquera, a cavall entre l'idioma àrab per un costat i el propi ibero-basc per l'altre, on *al-ras* en àrab equival a dir *Roca* i/o Punta rocosa (com *al-ras Muhammad*, que és el nom d'una punta rocosa d'Aràbia tocant al Mar Roig) i *Que-ra* en català antic també vol dir Roca, per tant, Rasquera seria la *Roca Roca*, o la *Pedra Pedra*, i aquest no tindria res a veure en el fet o acció de rascar-se el nas o el cap o altre indret com a exem-

ple. Tenim igualment uns Rasos de Peguera, on els aparents rasos resulten ser uns grans tossals rocósos, que des del punt de vista geològic es tracta d'un gran anticlinal d'on surten punxes rocósos arreu. De lloc *pla* o *ras*, pràcticament no se'n troba cap i per tant serien els indrets de *al-ras(os)*, o llocs rocósos (derivat de l'àrab *al-ras*, amb l'afegit plural català -os-) adjectivats de Peguera, tota vegada que en aquests indrets antigament s'hi recollia pega o resina de pi.

Antoni Ferrer i Martí

Salt de Salient. Foto: Blanca Forgas.

Notícies i comentaris

CONVOCADA LA 1a COPA D'ESCALADA EN BLOC DE LA FEEC

La FEEC, junt amb el Comitè d'Escalada Esportiva organitzen, per primera vegada a l'Estat, una Copa d'Escalada en Bloc. La competició consistirà en tres proves, la primera de les quals és la que s'havia establert com a Campionat de Bloc, que ara desapareix.

En un principi la competició de bloc d'enguany, com en les edicions anteriors, tenia format de Campionat de Catalunya en l'especialitat. El Campionat se celebrava en un únic dia i el campió de la prova es proclamava campió el mateix dia. Però del Campionat previst s'ha passat a una Copa amb tres proves per raó de la demanda d'algunes entitats excursionistes per a realitzar més proves. D'aquesta manera el Comitè d'Escalada Esportiva dóna possibilitat a altres entitats interessades a organitzar proves i promoure així aquesta competició.

A diferència del Campionat, a la Copa, els punts dels competidors s'acumulen i el resultat s'obté de la suma de les tres proves. El guanyador és el participant que hagi obtingut més punts en total.

La prova del Campionat que s'havia de disputar a Sant Llorenç Savall el 20 de juny, organitzada pel Centre d'Esports Llorençà, ha passat a ser la primera prova puntuable per a la I Copa Catalana

d'Escalada en Bloc de la FEEC, mentre que la segona serà el 27 de juny a l'Hospitalet, organitzada pel Club Muntanyenc L'Hospitalet, i la tercera el 19 de setembre a Sant Celoni, organitzada pel Centre Excursionista Sant Celoni.

MODIFICAT UN TRAM DEL GR-7 PER LES OBRES DE L'AVE

El Comitè Català de Senders informa que el GR-7, al seu pas entre Lilla i Vilavertr (Conca de Barberà), ha hagut de modificar el seu traçat a causa de les obres de l'AVE. El GR-7 que va des de la Farga de Moles, provinent d'Andorra, fins a Fredes, per continuar per la Comunitat Valenciana al llarg de gairebé 400 km, ha vist afectat el seu recorregut per les obres que s'estan realitzant a Catalunya per l'arribada de l'AVE. En concret s'ha modificat aquest GR en l'etapa de Cabra del Camp a La Riba. Ara el GR-7 surt del poble de Lilla pel carrer de la Vall, enlloc de sortir per la carretera d'accés al poble, com es feia abans.

El Comitè informa també que aquesta senyalització ja està actualitzada.

L'EXPEDICIÓ DONES A L'EVEREST VA FER CIM

Tot i que ja ha sigut difós per tots els mitjans de comunicació, volem ressaltar des d'aquestes pàgines la impor-

tant notícia alpinística que el passat 19 de maig, dues dones, Maite Hernández i Núria Balaguer (de la UEC de Barcelona) i components de l'expedició Dones a l'Everest, assolien el sostre del món als 8.850 m. Com que ens consta que la tornada ha anat bé, (les hem vistes per TV3), ens complau a felicitar-les cordialment per l'èxit aconseguit.

EL SENDERISME TRANS- FRONTERER AGAFA MÉS IMPULS

Durant el propassat mes de maig han tingut lloc diverses reunions a Tolosa i Donostia, les quals han contribuït a intensificar la col·laboració entre la FEDME i les federacions francesa i portuguesa en l'àmbit del senderisme.

Així, entre d'altres qüestions, es va renovar per segona vegada a Tolosa el conveni amb Gaz de France, que el 2002 s'havia signat a la reunió de la Val d'Aran. En aquest annex de 2004 hi figura la ferma voluntat d'intensificar la col·laboració dels tres estats signants.

D'aquesta forma van acordar tenir la primera de les trobades, en aquest cas la hispanoportuguesa, en Barca de Alba i Arribes del Duero, i així potenciar el projecte del Sendero de los Viñedos de Europa, per realitzar posteriorment dues trobades pirinenques, una d'elles a la Val d'Aran per celebrar la posada en funcio-

Notícies i comentaris

nament del projecte de Sender Xacobeu de St. Gaudens a Pont de Suert (recuperació d'un antic camí de Sant Jaume utilitzat a l'estiu), mentre que l'altra trobada serà per inaugurar el primer dels enllaços transpirenics situat al Port d'Et-xalar (Nafarroa).

Es va parlar també dels enllaços transfronterers entre el GR-11 i el GR-10, i dels camps d'estiu per a joves i la seguretat en la muntanya a celebrar enguany en territori francès, també de la coedició de les topoguies d'aquests enllaços transfronterers, del suport mutu a les Jornades Estatals de Senderisme, del Dia del senderista.

També hi va haver la reflexió conjunta per a la futura campanya destinada a promocionar el senderisme en el món escolar, i finalment de l'intercanvi d'enllaços en les respectives pàgines web de les tres federacions.

A la reunió de Donostia, a part de les qüestions representatives i d'organització interna, es va informar de la posada en marxa del Pla d'Anells dels Pirineus, que possibilitarà, a través dels enllaços transpirenics, la creació de senders al llarg de tota la serralada. Les tres primeres inauguracions d'aquest vell projecte estan situades al massís del Monte Larrún (Pirineu occidental), al Coll d'Ordiceto (Pirineu aragonès) i massís de Les Alberes (Pirineu català).

JOSUNE BEREZIARTU ACONSEGUEIX ENGUANY EL SEU TERCER 8c

La veritat és que aquesta jove escaladora basca, que tinguérem entre nosaltres al Cicle de Projeccions de Muntanya, va llançada conquerint un èxit darrere l'altre. Fa unes setmanes feia una exhibició en el *Targassonic 2004*, una trobada dels millors escaladors mundials de dificultat, organitzat per la casa Petzl, però és que poc abans Josune acabava d'aconseguir a Rodellar (Osca) una nova via de 35 metres i gran desplom, molt atlètica i amb altres dificultats que donen a aquesta via -anomenada Pata Negra- la qualificació de nivell 8c.

Amb aquesta via, dins el 2004 ja són tres de nivell 8c les aconseguides per Josune, ja que portava fetes les vies Psicosis i Nowa a les escoles d'Alquézar i Vadiello (Osca).

ELS RUSSOS CONQUE- REIXEN FINALMENT LA PARET NORD DEL JANNU

En el seu ambiciós projecte d'ascendir a les deu millors parets del planeta - i en porten set -, els escaladors russos Alexander Ruchkin i Dimitri Pavlenko varen aconseguir, a final del passat maig, arribar al cim del Jannu, de 7.710 m, per la seva desplomada i fins ara encara verge paret nord. Aquesta cordada d'escaladors russos tenia el suport d'una expedició de nou alpinis-

tes més, que es varen obrir pas reeixint de la difícil ruta i de les infernals condicions meteorològiques establint quatre campaments intermedis des dels 5.600 m fins als 7.400 m. Els russos han complert la seva revenja, en fracassar l'any passat quan l'extrem perill d'allaus els va obligar a retirar-se.

XXVIII APLEC EXCURSIONISTA DELS PAÏSOS CATALANS

Els propers 29, 30 i 31 d'octubre i 1 de novembre, se celebrarà a Sant Pau de Segúries, a la comarca del Ripollès, el XXVIII Aplec Excursionista dels Països Catalans, enguany organitzat pel Centre Excursionista de Catalunya. Els organitzadors del CEC ens demanen que donem la màxima difusió a aquesta trobada perquè sigui molt participativa, igual com han estat les anteriors edicions. Per fer-lo més atractiu, l'Aplec compta amb un complet programa d'activitats on -si voleu- hi podreu participar:

- 18 excursions a tots els nivells
- sortides d'escalada, espeleologia i bicicleta de muntanya
- 4 excursions-visita a la comarca
- 2 conferències, 2 projeccions i 4 exposicions
- grups de grallers, colles castelleres i de geganters, dos grups musicals i molt més.

Notícies i comentaris

Ens esperen aquesta propera tardor a Sant Pau de Segúries.

Més informació al telèfon 93 315 23 11 o si no a la web www.cec-centre.org

PRESENTACIÓ DE LA GUIA DEL GR 92

El Palau Robert, Centre d'Informació de Catalunya, va acollir el passat maig la presentació de la guia del Sender de Gran Recorregut GR 92, el sender del Mediterrani, editada per la FEEC i l'Associació Catalana de Senderisme. Posteriorment ha estat presentada també a Tarragona i a Girona. A la presentació d'aquesta guia del GR 92 al Palau Robert van ser-hi presents la Sra. Mònica Amat, delegada territorial de l'esport de Barcelona de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Anton Fontdevila, president de la FEEC i el Sr. Josep M. Jerez, autor de la guia.

Finalment també el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà ha acollit la presentació de la guia a la sala d'actes del Centre d'Informació del Parc. Ben aviat la podreu ad-

quirir a les llibreries.

CATALANS AL K2

Un equip d'alpinistes catalans format per Òscar Cadiach, Manel de la Mata, Jordi Corominas i Jordi Tosas intentaran escalar la muntanya considerada la més difícil, el K2, de 8.611 m, situada a la serralada del Karakorum, al Pakistan, i es proposen assolir-la per la via Magic Line, també de la màxima dificultat. Aquesta expedició pretén ser la primera expedició catalana que trepitja el cim del K2, malgrat la desena d'intents d'expedicions de casa nostra des de 1988, i ho volen fer precisament aquest any en què se celebra el 50 aniversari de la primera ascensió a la segona muntanya més alta del planeta.

Per altra banda, un equip del programa de TVE, "Al Filo de lo Imposible", també pretén escalar el K2 i fer-ne un documental, incloent entrevistes a alguns dels protagonistes de la primera ascensió el 1954. L'expedició estarà dirigida per Sebastián Alvaro i format per Juanito Oiarzabal, Edurne Pasabán, Juan Vallejo, Mikel

Zabalza i el català Ferran Latorre, que farà de càmera d'altura. Ho volen intentar per la via dels Abruzzi.

DEPANA I SEO-BIRDLIFE GUANYEN UNA SENTÈNCIA AL DELTA DE L'EBRE

El Tribunal Suprem ha confirmat la protecció de tres paratges naturals molt importants per a la conservació del Delta de l'Ebre.

Es tracta dels Salobrans o Erms del Nen Perdut, al Terme de Deltebre, una important zona de nidificació d'espècies de gran vàlua; el braç de Migjorn, al terme de St. Jaume d'Enveja i confrontant amb l'Illa de Buda, reconeguda zona d'especial protecció, i els erms de la Tancada, al terme d'Amposta, amb importants zones de vegetació halòfila i altres endemismes botànics a més d'acollir, entre d'altres, una gran colònia de perdiu de mar.

Amb aquesta sentència ja no hi ha excuses per protegir les zones mencionades i integrar-les dins el Parc Natural urgentment.

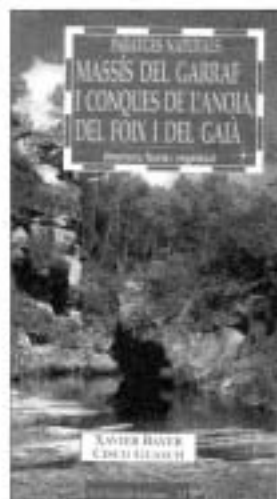
Comentari de llibres

LLIBRES

PER A LA VOSTRA BIBLIOTECA EXCURSIONISTA

Continuem oferint-vos alguns llibres que han anat apareixent en el panorama editorial del món de l'excursionisme, els quals trobareu a la majoria de llibreries, o a la biblioteca de la Talaia, on també els podreu consultar. Són dos llibres que ens donen a conèixer contrades properes. Us en donem les dades editorials i un breu comentari del seu contingut.

Josep Blanes

Paratges Naturals

MASSÍS DEL GARRAF I CONQUES DE L'ANOIA, DEL FOIX I DEL GAIÀ

Col·lecció: **Azimut- 23. Cossetània Edicions**

Autors: **Xavier Bayer i Cisco Guasch**

Heus aquí un altre recull d'itineraris però amb una característica molt especial: està dedicat a fer-nos conèixer els paratges naturals d'aquestes zones de referència a més d'assenyalar tot el més destacat de la flora i la fauna de les zones que abasten cada itinerari. Així, l'equip de treball d'aquest llibre, compost pels autors i per la Imma Busquet i l'Humbert Salvadó i un bon nombre de col·laboradors, han volgut ressaltar en el pròleg que cal descobrir paisatges naturals meravellosos ben a prop de casa nostra, potser per allò de no valorar la seva importància i creure que el que cal és anar a llocs més coneguts o consagrats per veure la nostra fauna i flora. L'espai geogràfic que es descriu en aquesta obra comprèn les conques dels rius Gaià, Foix i Anoia i tot el

territori que es troba entremig com ara el Montmell, bona part del massís del Garraf i també de l'Ordal.

A més d'una àmplia introducció, al llibre hi trobarem 12 itineraris per conèixer la fauna i la vegetació, per a continuació assenyalar una sèrie de punts d'interès natural dintre el mateix territori, fins un capítol de navegació enfront del Garraf i de les conques del Foix i del Gaià, finalitzant amb un llistat de fauna vertebrada i també de vegetals propis dels espais entre les conques esmentades.

Un llibre recomanable, sobretot per a aquells que volen descobrir en les seves excursions paratges naturals amb més contingut que no pas la simple descripció del recorregut.

25 SORTIDES A PEU PEL PENEDE'S

Editorial: **Institut d'Estudis Penedesencs, Secció d'Excursionisme.**

Autors: **Col·lectiu de l'I.E.P. (Recull a cura de Joan Solé i Bordes)**

Aquesta és una obra com les anteriors, de recull d'itineraris, però amb les característiques d'unes completes i acurades descripcions dels llocs de forma historicogeogràfica i monumental, per altra banda ben pròpia de l'Institut d'Estudis Penedesencs, que d'aquesta manera compleixen amb un dels objectius fundacionals d'identificar-se amb el territori comarcal, conèixer-lo i estudiar-lo, i també, com amb aquest llibre, divulgar-lo. Amb aquesta intenció va iniciar-se aquest Cicle de *Sortides a peu pel Penedès* i de les seixanta-cinc realitzades, n'han seleccionat aquestes vint-i-cinc que ara ens ofereixen.

Així ens apareixen tots els indrets que tenen un marcat interès cultural i geogràfic i comença per Castellví de la Marca, Santuari de Foix, Pla de Manlleu i Selma, Olèrdola, Marmellar, el Puig de la Mola, Pontons, la costa de Vilanova a Sitges i la riera de Jafre, Albinyana, l'Ordal, el Montmell, o la Granada, Campdàsens o Bellvei, sense deixar-se Olivella, o Sant Jaume dels Domenys, ni Santa Oliva i un munt més de situacions geogràfiques, geològiques, artístiques i arquitectòniques que surten en les seves descripcions.

Es un llibre força indicat per als qui els interessa més la història dels llocs – i en aquest cas la dels que comprèn el Gran Penedès – més que no pas per als caminaires que només desitgen fer quilòmetres, si bé cal dir que ambdues opcions poden ser complementàries.

CUELLAR MARCS

EMMARCATGE DE QUADRES

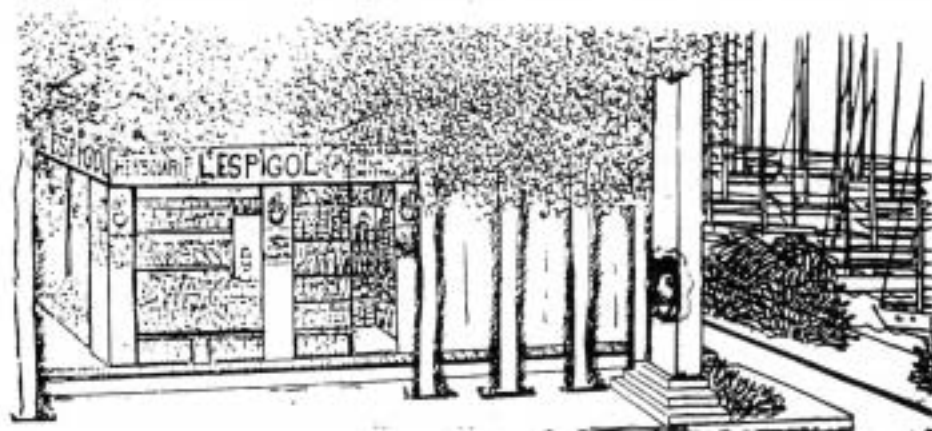
Sant Gervasi, 10 · Tel. 93 893 23 93

Plaça Llarga, 28 · Tel. 93 893 61 52

VILANOVA I LA GELTRÚ

Taller propi · Marcs a mida
Miralls i bisellats
LÀMINES I PÒSTERS

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

GRAN ASSORTIT
DE PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES

* * *

ESPECIALITZATS
EN PRODUCTES
ECOLÒGICS

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú

A Vilanova:
Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

A Vendrell:
Àngel Guimerà, 32

A Sitges:
Sant Francesc, 18

TOT PER A L'ESPORTISTA

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

McKinley
Alpina
Boreal

Ferrino
Atomic
Chiruca

Salomon
Rossignol
Petzi

Trango
Columbia
Descente

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% de descompte en els articles de muntanya.

FINQUES
Voramar

... des de 1982...

SOLUCIONS IMMOBILIÀRIES

Rambla de la Pau, 32
Tel. 93 810 03 35 - Fax 93 810 16 83
08800 Vilanova i la Geltrú (Barcelona)
finquesvoramar@terra.es
www.finquesvoramar.com

trang**world**

primavera, verano, verano, verano, verano, verano, verano, verano, otoño e invierno